

Kogukonnas
toetamist vajavad
ideed on oodatud.

Demis Voss
Kose LC

tulemas

Kose Raamatukogu

6. juunist Klaaskapinäitus
"Lapsepõlvemängud" ühe noo-
ruki lapsepõlvemängudest
10. juunist Ravila Lasteaia
Mõmmide rühma fotonäitus "Te-
re, kevad!"

Kose kirikutorn

11. juunist augusti lõpuni õpi-
laste näitus "Meie lood" Kose ki-
rikutornis L 12-18 ja P 11-17.

Kose Päevakeskus

14. juunil kell 13.30 INKOTUBA
28. juunil ekskursioon Ro-
mantiline rannatee, väljasõit
Kose-Uuemõisast kell 7.45 ja
Koselt 8.00

28. juunil toimetuleku rühma
väljasõit Saadjärve äärde.

NB! Poola reisi osavõttust tea-
tada hiljemalt 10. juuniks, tasuda
ka esimene osamak. Kiire ON
ööbimiste broneerimisega ja va-
jalik on täpne sõitjate arv.

Ravila Mõis

10.06. kell 11.00 Õpituba
"Kuidas korraldada ajaloolist
akent"

15.06. kell 19.00 Keraamika
26.06. kell 11.00 Lastehom-
mik

26.06. kell 19.00 Kultuuri-
kohvik

29.06. kell 19.00 Keraamika
Juuni, juuli, august:

Näitus "Krahv Manteuffeli kultuu-
ripäränd"

Mart Ojasalu näitus "Kõikide lille-
de kuninganna ROOS"

Lõpuaktused Kose valla koolides

Kose valla koolides toimuvad
lõpuaktused:

17.06 kl 17.00 Oru Põhikoolis;
17.06 kl 18.00 Ardu Koolis;
20.06 kl 17.00 Kose Gümnaa-
siumi 9. kl lõpuaktus

Kose Kultuurikeskuses;
21.06 kl 17.00 Kose Gümnaa-
siumi 12. kl lõpuaktus

Kose Kultuurikeskuses

Mahe muusika valla- tab augustikuise Kose

5.-7. augustil leiab aset Kose
Lauluväljakul heategevuslik Ma-
heda Muusika festival, mis on
kõigile tasuta. Festival on välja
kasvanud Maheda Muusika Õh-
tustest, mis on oma kontsertidega
rikastanud suvist Koset juba viis
aastat. Maheda Muusika festiva-
list saadavate annetuste eest
toetatakse Kose Muusikakoolis
huvihariduse andmist. Lisaks
Kose Lauluväljakule, mis on
sündmuse pealavaks, leiab ka-
sutust ka Kose Noortelava.

Kolmel festivalipäeval on kok-
ku oodata mitmeid huvitavaid esi-
nejaid, kellest esimeste seas on
Estonian Voices, Mari Jürjens,
Silver Sepp, Forest Kämp, Mick
Pedaja, Puuluup, Jazzin Sisters
ning Sten-Ölle Moldau. Lisaks
kontsertidele on festivalialal ka
maheettevõtjate laat ning õpitoad
noortele festivalikülalistajatele.

Aasta emal on viis last

*Läbi elu on
mind saatnud
üks juhtimõte:
„Kui kuidagi ei
saa, siis kuidagi
ikka saab!”,
tunnistab Kose
Valla Aasta Ema
Ingrit Allas.*

Ardu Koolis toimunud imekauni
kontsert „Kiri emale” tõi igas eas
vaatajaile-kuulajaile palju kauneid
emotsioone – üles astusid nii
memmed kui ka mudilased ning
Ardu Kooli õpilased lugesid ette
emadele kirjutatud kirju.

Peo tipphetkeks kujunes valla-
vanem Merle Pussaku sõnavõtt,
mille lõpus kuulutas ta välja Aasta
Ema 2016 – uhke tiitli sai viie lapse
ema Ingrit Allas.

Ingrit Allase kandidatuuri seadis
üles Naiskodukaitse Kose jaos-
kond. Põhjusi, miks just tema Aas-
ta Ema tiitli vääriline on, oli päris
palju. Esmalt loomulikult emaroll
ise – Ingritil on viis last, kellest
kolm nooremat on sündinud kol-
mikutena. Teiseks tõine panus –
just Ingriti juhtimisel valmivad Ko-
se Gümnaasiumi söökla suurepä-
rased toidud. Kolmandaks aga te-
ma ühiskondlik panus – Ingrit on
hea ja tegus naiskodukaitsja, kes
on leidnud võimalusi jaoskonna
esindamiseks mitmel alal. Tähele-
panelikud jaoskonnakaaslased olid
üles märkinud sellegi, et Ingrit
saab üritustel osaleda paljuski tänu
sellele, et vanemad lapsed on
abiiks nooremate kasvatamisel –
taas kena näide Ingriti kui ema lap-
sevanemlikust tublidusest.

Arvasin, et lapsi ma ei saa...

Ingrit Allas on eriline ja imeline nai-
ne. Elu on teda õnnistanud viie
võrratu lapsega, kuid samas and-
nud kanda ka väga raskeid ja kee-
rulisid olukordi.

Kui austamispidu möödas, leiab
Ingrit oma tihedas ajakavas aega
vestluseks ning lausa jahmatav
oma aususega – mis kindlasti on
toeks paljudele naistele, kel samuti
oma elus erinevate raskustega
hakkama tuleb saada.

Esmalt tunnistab Ingrit, et kas-
vas ja elas teadmise, et tema ei

Kadri Põim

saa kunagi emaks. Nimelt teadis ja
rääkis tema ema, et kaksikutest
saab emaks saada vaid üks – ja kui
kaksikode keskkooli lõpul lap-
seootele jäi, oli Ingrit päris kindel,
et temal tuleb end elus teistmoodi
töestada.

Kuna talle meeldis (ja meeldib
siiani!) militaarne maailm, suundus
Võrumaa tüdruk Ingrit õppima
Tallinnasse Riigikaitse Akadee-
miasse, mille ta kõrgharitud tolli-
töötajana ka lõpetas.

Võitlus elu nimel

Kodukanti naastes läks Ingrit me-
hele ning sai peatselt teada, et jutt
ainult ühe kaksiku emaks saamise
võimest ei pea paika – sündis tütar
Hanna-Britt.

Poeg Alexi sünd mõni aasta hil-
jem tõi aga õnnelikele vanematele
ränga ehmatuse – nimelt kartsid
arstid, et laps ei jõua elust just kuigi
kaua röömu tunda. Ingrit pühen-
das võitlusele poja eest kogu oma
jõu – ja võitis. „Ei tohi alla anda,”
ütles ta nüüd. „Me lihtsalt võimle-
sime ja tegutsesime nii palju, et
tervis võitis.”

Elu ja tervis võitsid ka siis, kui
Ingrit taas lapseootle jäi ning ime-

lised kolmikud – Regiina, Hardo ja
Rando – sai. Kolm väikest tähen-
das praktikas magamata öid ja üli-
kiireid päevi ning praegu ütleb Ing-
rit, et ilma ämma toetuseta poleks
ta vist hakkama saanudki.

Laste kasvades aga purunes Ing-
riti abielu – ellusuhtumised ja vää-
rtused olid teineteise omadest
päästmatult kaugele arenenud.

„Oli selge, et kodukanti ma ei
jää,” meenutab naine. Esmalt võt-
tis ta suuna Ida-Virumaale. Noo-
rem öde elas Jõhvis ning Ingrit pi-
hib, et tundis end öe lähedal turva-
liselt. „Käisin juba tööd otsimas ja
lasteaeda vaatamas, kui tuli uudis
väikese Varvara mõrvast. Minul
aga oli kasvamas pisike usaldava
loomuga tütar...” Kiire otsus pani
Ingriti Tallinna poole vaatama,
kuid kena elamiskoha leidis ta
hoopis Ravilast.

Üha uued väljakutsed

Algul püüdis Ingrit Tallinnas töö-
l käia, kuid tões peatselt, et vahe-
tustega töö parklafiiramas seaks
ebamõistlikult suure koorma te-
ma toona I I-aastase poja Alexi õl-
gadele. Nii jõudis Ingrit Allas Kose
Gümnaasiumi sööklasse. End ko-

ka-abiks pakkunud kõrgharitud
daamilt küsiti kohe, kas ta on tule-
vikus valmis ka söökla juhtimise
üle võtma. Ingrit vastas jah – ja täp-
selt nii see ka läinud on.

Elu ja töö kohta Kose vallas ja-
gub Ingritil vaid kiidusõnu: „Siin on
imelised inimesed ja mind on siin
väga ilusti ja südamilikult vastu võe-
tud ja palju aidatud,” ütleb ta.

Ingritile ja tema lastele meeldib
koos väljas käia ning sporti teha –
üheskoos käiakse jooksmas, mat-
kamas ja ujumas, tõmmatakse lõu-
ga ning antakse valu poksikotile.

Viie lapse kasvatamise ja tiheda
töögraafiku kõrvalt jõuab Ingrit
panustada ka Naiskodukaitses te-
gemistesse ning on selle üle süda-
mest uhke. Sel aastal võttis ta ette
veel ühe tõeliselt suure projekti –
läbida Kaitseliidu sõdurite baas-
kursus.

„Mu lapsed on minu üle väga
uhked, kui ma vormi kannan – nii
Naiskodukaitses kaunist mündrit
kui ka Kaitseliidu laigulist välivor-
mi,” märgib naine, kelle kätte so-
bivad ühtviisi hästi nii lilled, supi-
kulp kui ka relvad.

Anne-Mari Alver

Emadepäev Visklas

**Aprilli keskepaigast hak-
kas Viskla külakesku-
sest kostma lauluhääli ja
tantsusummude müdi-
nat. Juba 2009. aastast
on traditsioon, kui Viskla
küla lapsed teevad oma
emadele ja vanaemadele
emadepäeval kontserdi.**

Seekord läks loosi muusikaline
etendus „Hõbelehtedega kuld-
õun”, mille teksti pani Rebeca
Rootsi muinasjutu põhjal kokku.

Kõik etenduses osalevad te-
gelased pidid kostüümide jaoks
oma fantaasia lendu laskma ja
ka emad aitasid meid selles. Kes
tegi kardinast, laenas sõbralt mi-
dagi põnevat, õmbles ise või ka-
sutas prügikotte.

Etenduses on olulised ka de-
koratsioonid, mis said samuti
emade abiga välja nuputatud ja
loomulikult kasutasime sellele li-
saks kaasagset tehnikat.

Südamliku kontsert-etenduse
lõppedes oli paljudel emadel pi-
sar üle põse voolamas. Lisaks
kõikidele emadele kontserdiga
tänuõnu öeldes soovisime veel
eraldi tänada emasid Kristelit ja
Kätlini, kes tegid väga suure töö
meiega ja Kadrit, kes abistas
etenduses. Kirjutamise ühes-
koos neile ka luuletuse.

*Kõigil toredad on emad,
välimuselt väga kenad.
Igas päevas röömu toovad,
uusi mälestusi loovad.
Kristel kõigi nende juht,
tal kõige suurem ajumaht.
Kepiga nüüd vibutab
ja siis sõtta kihutab.
Kätlin tema sekretär,
osav justkui musketär.
Viskab ketast nagu Kanter,
ise tugev nagu panter.
Kadri meie oma päike,
iga mure tundub väike.
Kui abiks meil on Kadri käsi,
mis iial aitamast ei väsi.*

Pärast üllatust katsid pered
üheskoos laua, kus oli palju ah-
vatlevaid suupisteid.

Juba kahe päeva pärast pakkisi-
me aga oma etenduse asjad kokku
ja võtsime suuna oma sõpruskooli
– Kosejõe kooli poole, et oma sõp-
radelegi kalliks saanud etendust
esitada. Meie sõpruskohtumistel
on alati Kahro Kivilo meile õpeta-
nud mõne põneva tantsu, seekord
saime vastu pakkuda Viskla küla
laste lemmiku „Soojatooja”.

Täname etenduses osalejaid
ja abilisi: Aleksandr Stint, Anna-
liisa ja Villem Rusi, Ello Heisko-
nen, Eleanor Hiitam, Madli
Nokkur, Oto-Ben ja Uku-Sten
Karjamaa, Rebeca Kadapik,
Saara Bergman, Kristel Kada-
pik, Kätlin Kuusmann, Ants
Aguruija, Kadri Tulp, Jaana
Vain, Indrek Heikonen ning tä-
name emasid ja publikut, kes
meid vaatama tuli.

**Rebeca Kadapik
Ello Heikonen
Oto-Ben Karjamaa**

Kosel lõid emadepäeva meeleolu Anne Kruuse laululapsed

Üle paljude aastate oli seekord
emadepäeva kontsert ka Kosel.
Kultuurikeskuses esinesid täissaa-
nile Anne Kruuse laululapsed,
praegused koorid ja solistid ning
vilistlasnoormehed. Ligi kahetun-
nise kontserdi esimeses pooles as-
tusid üles Kose Gümnaasiumi
noored lauljad: 47-liikmeline mu-

dilaskoor; poistekoor; solistid
Merit Mutanen, Age Toomet, Jen-
nifer Randoja, Eliis Uudmäe, Anni-
ka Naagel ja Anete Noobel.

Õhtu teise poole sisustasid lau-
lupoistest noorteks meesteks sir-
gunud Riho Peterson, keda klave-
rilt saatis Emil Raja ning noormees-
te ansambel koosseisus: Erich-Al-

viin ja Juhan-Kustav Aiaotsa, Ove
Hansson, Vallo Mikhelsoo ja An-
ders Uusna.

Kontserdi repertuaar oli esin-
duslik, rohkem kui ühel korral sai
kuulda nii Arvo Pärdi, Rein Ranna-
pi kui Riine Pajusaare ja Anu Röö-
meli loomingut. Kontserdikava si-
dusid tervikuks sümboolsed noo-

red õhtujuhid Karolin Väljari ja
Karl Jensen. Kogu õhtu oli elamus-
te- ja emotsiooniderohke, lisaks
kaunile muusikale jagati taaskoh-
tumise röömu, kingiti lilli ja öeldi
tänuõnu, meeleligutust oli tunda
nii esinejate kui publiku pool.

KT

Kose Vallavolikogu istung 25.05.2016

Istungist võtsid osa Tiit Jalg, Aare Mölder, Alvar Kaser, Janno Jõffert, Eero Leedmaa, Lauri Ligi, Tiit Lööke, Tiit Mae, Olja Markova, Astrid Ojasoon, Kalle Pormann, Ruttar Roht, Ants Salura. Istungit juhatas Uno Silberg.

Määrusega nr 107 „Koolieelse lasteasutuse seadusest tuleneva ülesande delegeerimine vallavalitsusele“ delegeeriti vallavalitsusele lasteasutuse sisehindamise aruande kooskõlastamine.

Võeti vastu otsus nr 290 „Kose vallale kuuluva kinnistu koormamine isikliku kasutusõigusega Elektrilevi OÜ kasuks.“

Otsusega nr 291 „Kinnistu omandamine“ otsustati omandada Kose vallale kokku kaks Kõue külas ja Vahetüki asuvat transpordimaa siht-otstarbega kinnistut.

Otsusega nr 292 „Ehitise peremehetuks tunnistamine“ tunnistati peremehetuks Kose vallas Oru külas asuv endine söökla.

Otsustega nr 293 ja 294 lõpetati Kose Vallavolikogu esindajate volitused Kose Gümnaasiumi hoolekogus ja Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kooli hoolekogus. Võeti vastu otsus nr 295 „Kose Vallavolikogu esindaja valimine Kose Gümnaasiumi hoolekogusse“ ja otsus nr 296 „Kose Vallavolikogu esindaja valimine Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kooli hoolekogusse“.

Võeti vastu määrus nr 108 „Kose Vallavolikogu 27.03.2014 määruse nr 26 „Müügipileti hinna kehtestamine“ muutmise“.

Otsusega nr 297 „Laenu võtmine“ otsustati võtta laenu kuni 194 880 eurot tagasimaksetähtajaga kuni 60 kuud vastavalt Kose valla 2016. aasta eelarvele.

Otsusega nr 298 „Enampakkumise tulemuse kinnitamine“ kinnitati Kose vallale kuuluva 1/7 suuruse mõttelise osa kinnistust aadressil Magdaleena 4, Tallinn, enampakkumise võitja.

Võeti vastu otsus nr 299 „Vallavanemale ametiauto ja kütuseliimi määramine“.

Otsusega nr „Täiendava hüvitise määramise üle otsustamine endisele vallavanemale Vello Jõgisoo“ otsustati mitte määrata Vello Jõgisoo täiendavat hüvitist.

Võeti vastu protokolliline otsus nr 1: mitte anda Vivasofia OÜ-le maksepuhkust kohviku üüri maksmisel alates 23. juunist kuni 21. augustini 2016.

Kose Vallavalitsuse kultuurinõunik Margit Eerik andis informatsiooni kolmandale sektorile toetuse maksmise kohta.

Üldinformatsioon: volikogu korraline istung toimub 22.06.2016 kell 15.00 Kose Kultuurikeskuse väikeses saalis.

Täpsem ülevaade volikogu toimunud aruteludest ja hääletamisest koos vastuvõetud otsuste ning määrustega on kättesaadav valla kodulehelt kosevald.ee märksõna „volikogu/protokollid“ ja „volikogu/vastuvõetud/otsused/määrused“ alt.

Laupäeval, 21. mail tähistas piduliku etteastega Kose Kultuurikeskuse suures saalis oma 35. sünnipäeva Kose valla naiskoor KRÕÖT.

„Õige perenaise hääl on magusam kui teise mehe rukis...“

A. H. Tammsaare "Tõde ja õigus" I köide

2x Andres Õis

Kose Kultuurikeskuse teatringi juhendaja Maie Matvei poolt lavastatud Vargamäe temaatiline jutustus juhtis peole saabunud külalised A.H. Tammsaare teose „Tõde ja õigus“ tegelaskuju Krõõda kaudu tuntuks kirjandusloos tsiteerimisest koori tegemiste juurde välja. Tähepanelik kuulaja võis tõmmata paralleele elu enesega – miski ei sünni ilma tööta ega armastusega.

„Tuul kandis Krõõda rõõmsa ja heleda hääle üle metsade ja põldude, üle väljade ja soode. Tema kaaslasteks sel teel olid Vargamäe Andrese sõnad: „Õige perenaise hääl on magusam, kui teise mehe rukis.““ Nende lausetega juhatas Krõõdaks kehastunud Kristel Kook-Aljas lavale rõõmsa ja heledahääle, sünnipäeva tähistava naiskoori. Koori ette astus Tiina Steinberg. Klaveril saatsid lauljaid Maiu Roosa ja Kerli Sild. Kõlasid koorile läbi aastate armsaks saanud lood. Omaette lood moodustasid ka laulude vahele põimitud ajaloorännakust, mis pärinesid koori kroonikast. Nii sai meenutatud näiteks, et armastus laulmise vastu tõi naised 1981 aastal koori asutaja Jutta Helilaidi üleskutsel kokku tolleaegsesse kultuurimaja kirikumäel. Kogudusemajast sai nõukogude ajal kultuurimaja ja just seal käidigi kitsastes tingimustes koos laulmas ja pidusid korraldamas. Parimatel päevadel ulatus lauljate arv kooris 50-ni. Täna on kultuurimaja ruumid, kus lauluhäälled kõlama trimmitakse, oluliselt suuremad ning uhkemad aga koori liikmete arv poole väiksem. Samas on armastus ja kirg laulmise vastu jäänud endiseks. See seletamatu miski juhib ikka ja jälle naised igal esmaspäeval prooviruumidesse, et valmistuda üha uuteks esinemisteks nii koduvabariigis kui ka kaugemal.

35 aasta jooksul on koori juhitanud peale juba nimetatute ka Maiu Roosa ja Kerli Sild. Abidirektidena on aegade jooksul koori dirigeerinud mitmed võimekad Kose valla muusikainimesed.

Naiskoor Krõõt

Sõbrad kodus ja kaugemal

Eriliselt heameelt valmistas aga koorile kohtumine Bengt Larssoniga, kes saabus koori õnnitlema Lääne-Rootsist, Eda kommunist. Mees, tänu kellele on koor käinud mitmel korral põhjamaad ja sealset kultuuriruumi avastamas, on olnud võõrustajaks pea kõikidele Kose valla kooridele. Paljudele tä-

Bengt Larsson Krõõda põllega

hendas üheksakümnendate alguses kontsertreis Rootsi üldse esimest tutvumist välisilmaga. Aga esimesed jäävad ju alati erilist meelde. Sõprussidemete hoidja ja edasikandja Bengt, kes on juhitanud aastaid Eda kirikumäel ja olnud ka Koselt saabunud kooride ees Rootsi rahvuslikke laule juhatamas, tõstis ka seekord käd rootsikeelse laulu juhatamiseks.

Lauljatele on alati tänuks aplaus ja inimesed saalis. Aplausiga ei olnud kitsi ja sünnipäevalast tuldi õnnitlema lisaks headele soovidele ka helipildiga. Muusikalise tervitusega esines Krõõda „vanem öde“ naiskoor Meelika, kellega lauldi mitu aastat üheskoos siis, kui sarnaselt majanduskriisiga valitses kriisi lauljate ridades. Lauluviisi võttis üles ka Kuusalu valla naiskoor Kadri. Külaliste hulgas olid kollektiivide esindajad Koselt, Tallinnast Nõmmelt ja kaugemalt.

Emotsionaalsele ühislaulmisele eelnesid tänuavaldused ja meened kõikidele naiskoori tegemiste toetajatele. Krõõda virkust ja usinust jäädav toetajatele tänutähena meenutama kingituseks saadud linasest materjalist põlled ja Krõõda

nimetikandiga saunalinad. Teiste hulgas pälvis kiitust ka kohalik omavalitsus, kes toetas rahaliselt sünnipäevapeo korraldamist. Krõõt tänas ka Eesti Naislaulu Seltsi ja Rahvakultuuri Keskust.

Kui organisatsioonid saavad pakkuda peavarju ja ainelist toetust kulude katteks, siis peamiseks ressursiks sisuliste tegevuste läbi viimisel on alati inimesed, ilma kelle asjad ei toimiks. Erilised tänud kuuluvad koori tänasele juhendajale Tiina Steinbergile, kes pälvis ka vallavalitsuse tähelepanu ja tänukirja ning koori juhatuse liikmele Katrin Petersonile, kes võttis oma südameasjaks kõik peensusteni läbi mõelda ja ülesandeid jagada ning oli ka üks viimaseid lahkujaid peosaalist.

Aga minnakse ju selleks, et jälle tulla. Tulla ja luua, laulda ja kasvada koos muusikaga. Järgmine proov toimus juba kahe päeva pärast esmaspäeval.

Uute kohtumisteni ja ärge siis unustage suvel kultuurisündmusi külastada.

Andres Õis
Külaline saalist

KONTSERTREIS

See pole ainult
sääskede ja sülide öö

13.06 kell 19.00 Kõue mõisa suvelava

facebook.com/hitvabrik

Elmar

Naisteleht

TRADILO

Väljaandmist korraldab: Läänetasandiku OÜ
Toimetaja: Anne-Mari Alver, 52 18 439
Kujundaja: Margus Leibak
Kaastöid ja reklaamisoove ootame aadressil:
kose.teataja@gmail.com

Kose Gümnaasiumi Vilistlaskogu stipendium

Kose Gümnaasiumi Vilistlaskogu Juhatus kuulutab välja "Kose edukas õpilane" ja "Kose õpetaja" stipendiumi konkursi.

2014. a pälvisid stipendiumi abiturient Katrin Taniste ja õpetaja Marju Pärn, 2015 a abiturient Sander Mölder ja õpetaja Kärt Matisen.

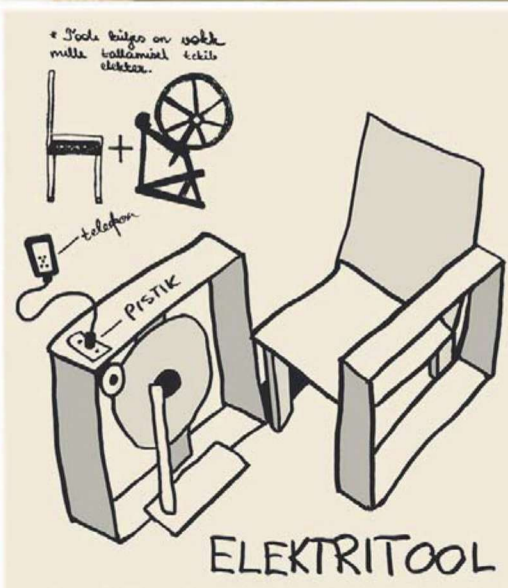
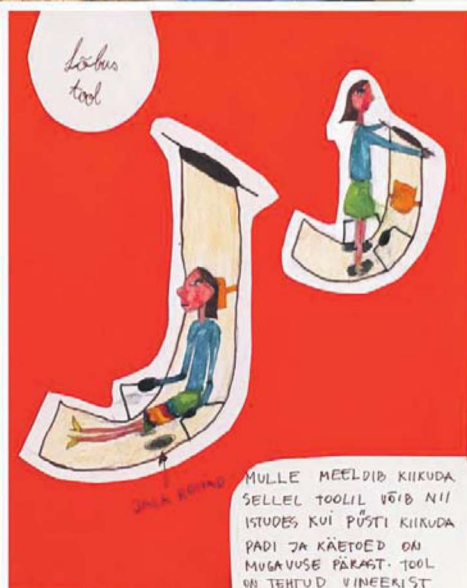
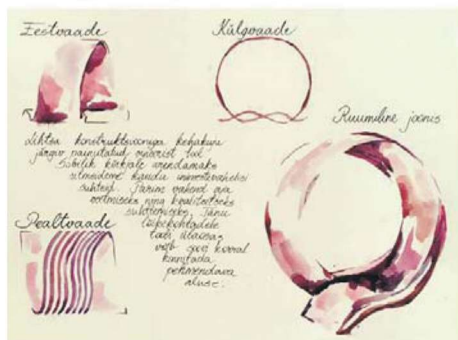
Kose Gümnaasiumi vilistlaskogu stipendiumi eesmärgiks on toetada Kose Gümnaasiumi õpetajad ja innustada õpilasi veel parematele tulemustele õppetöös ning huvitegevuses.

Stipendiumi taotlemiseks esitada avaldus koos põhjendusega kooli kantseleisse (Pikk tänav 12, Kose, Harjumaa 75101 või e-post kool@ko-

se.edu.ee) hiljemalt 13. juuniks 2016 kella 9.00-ks. Täpsemalt saab lugeda stipendiumi taotlemise korda ja tingimusi Kose Gümnaasiumi kodulehelt www.kose.edu.ee.

Ootame kõiki vilistlasi Kose Gümnaasiumi Vilistlaskogu liikmeks. Kose Gümnaasiumi Vilistlaskogu liitumise avaldus on üleval Kose Gümnaasiumi kodulehel.

Vilistlaskogu tegevust saate toetada endale sobiva summaga arveldus-kontol Swedbank a/a EE432200221059488504.

Üle-eestiline kunsti-konkurss Kosel

20. mail avati Kose Kultuurikeskuses üks eriline näitus. Toimus Eesti Kunstikoolide Liidu ja Kose Kunstikooli korraldatud õpilaskonkurss "NODI – Noored Disainivad" parimate tööde esitus ja autasustamine.

Selle aasta teema oli "Iste... ja veel midagi", kus osalejatel tuli välja nuputada uut moodi tool/iste, esitada selle ideelahendus ja korralik kavand. Soovitatav oli leida toolile veel mõni huvitav ja kasulik lisafunktsioon peale istumise – seda tähendabki konkursi nimes "iste... ja veel midagi". Projekti eesmärk oli tutvustada õpilastele disainiprotsessi ja disaineri tööd, andes neile see läbi ideid võimalikuks tulevaseks erialavalikuks. Arendada noortes loovat ning samal ajal praktilist ja keskkonnasäästlikku mõtlemist. Töestada, et loomemajandus kui mõtteviis võib alguse saada juba varases eas.

Antud projekti raames külastas 12 Eesti tunnustatud disainerit koole üle Eesti, kus tutvustasid läbi loengute disaini olemust ja viisid õpilastele läbi töötubasid. Tuntud disainerid ja õppejõud, kes projekti kaasa tegid: Toivo Raidmets,

Merike Rehepapp, Raimo Sau, Arvo Pärnson, Kalle Pabut. Noortest ja edukatest disaineritest löid kaasa: Egert Uibo, Mihkel Güsson, Pavel Sidorenko, Maarja Mõtus, Lisette Eriste, Katri Järg, Ingela Viks.

Sisearhitektidest žürii valis välja kolm võidutööd 13. mail Kose Kultuurikeskuses, kus tantsusaali põrand oli kaetud ca 200 nummerdatud tööga. Konkursi parimad sõidavad Soome disainitöötubadesse ja kolme vanuseastme võidutööd tehakse valmis tehases Halver Mööbel OÜ.

20. mail toimus NODI projekti kulminatsioon. Kuulutati välja võitjad ja eripreemia pälvinud õpilased ja koolid. Kosele olid tulnud autasustamisele Ahtme, Kiviõli, Viljandi, Paikuse, Märjamaa, Kohila, Kuusalu ja paljude teiste koolide õpilased ja juhendajad.

Tulemused olid järgmised: Va-

nemas astmes: I koht Emely Mihkelsoo (Paikuse Huvikool, II koht Marta Mägilmet (Kose Gümnaasium), III koht Birgit Anijärv ja Keiju-Triin Kuuba (Viljandi Kunstikool ja Viljandi Jakobsoni kool)

Keskmisses astmes: I koht Maksim Dorš, (Kiviõli Kunstide Kool), II koht Iiris Tisler (Võru Kunstikool), III koht Liidia Vessmann (Pärnu Kunstikool).

Nooremas astmes: I koht Rahe Mikk (Kose Kunstikool), II koht Riin Voolaid (Märjamaa Kunstide Kool), III koht Lukas Heina (Kohila Koolituskeskuse Kunstikool). Eripreemiaid anti välja 12. Eripreemiate vääriliseks osutusid ka Laura Plaado Kose Kunstikoolist ja Mimi Kruusing Kose Gümnaasiumist.

Valmis tehtud võidutöid saab näha 2016 aasta sügisel Disainiööl Tallinnas.

Järgmisel aastal algab konkurss

taas: 2017 aasta „NODI - NOORED DISAINIVAD“ toimub koostöös AS SUVA Sukavabrikuga. Siis on noortel ülesanne disainida suke-sokke-sukkpükse.

Nii on algatatud üks väga vajalik disainialane kunstikonkurss, mis ühendab igapäeva elu ja kunsti.

Täname Kerli Silda, kes oma õpilastega pakkus näitusel muusikalise elamuse.

Projekti sponsorid: OÜ Halver Mööbel, Hasartmängumaksu Nõukogu, Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liit, Eesti Kultuurkapital Harjumaa ekspertgrupp, Kose Vallavalitsus. Täname: Quality Print OÜ, Riigimetsa Majandamise Keskus, Digiprint OÜ, Eesti Kunstiakadeemia, Eesti Disainikeskus, Kadri Uustalu.

Margit Mikk
Eesti Kunstikoolide Liit,
Kose Kunstikool

saame tuttavaks

Kristel Kadapik

Lastekaitse vanemspetsialist Kristel Kadapik töö ega raskusi ei pelga – leidub neidki päevi, kus kella kaheksaks vallamajja tulev Kristel on enne tööpäeva algust mõne abi vajava pere juurest läbi jõudnud käia.

Kuidas olete seotud Kose vallaga?

Aastal 2002 kolisime perega elama minu vanavanemate tallu Viskla külas. Seal olin veetnud kõik oma lapsepõlvesuved ja koolivaheajad. Nii et ühtpidi olen siia täiskasvanuna kolinud, tegelikult aga elan majas, mis on meie pere oma olnud juba kuus põlvkonda.

Milline on olnud teie haridustee?

Lasteaias käisin Tabasalus, koolis esialgu Tallinnas, hiljem aga Tabasalus. Peale keskkooli õppisin kõigepealt lasteaiatõpetajaks, seejärel sotsiaaltõpetajaks. Töö eeldas aina uusi teadmisi, seega sain teise kõrghariduse psühholoogias. Mõttlesin sel alal ka magistrakraadi tegemisele, kuid poole peal otsustasin ümber ja läksin magistriõppesse Usuteaduste Instituuti. Õpingud on nüüd läbitud, kraadist lahutab veel magistritöö.

Mida enne praegust töökohta teinud olete?

Mu CV on küllalt kirju, sest olen peaaegu kogu aeg töötanud mitmel töökohtal korraga. Üks põhitöökoht ja siis väljakutsed seal kõrval. Osalt on see tingitud majanduslikest põhjustest, teisalt aga sellest, et erinevad töökohad on andnud erinevaid võimalusi end proovile panna. Olen olnud lasteaiatõpetaja, kunsti- ja tööõpetuse õpetaja, lasteaiametoodik, noorte huvikeskuse ringi- ja huvijuht, psühholoogi assistent. Kose vallas olen olnud gümnaasiumi sotsiaalpedagoog, Ida-Harju Teabe- ja karjäärikeskuse karjäärinõustaja, gümnaasiumi psühholoog ja karjäärõpetuse õpetaja, Harmi Põhikooli ja Habaja Lasteaias sotsiaalpedagoog. Alates aastast 2014 töötan Kose Vallavalitsuse lastekaitse vanemspetsialistina.

Milles see töö seisneb?

Töömaja on väga lai ja väljakutsed on väga erinevad. Põhimõtteliselt olen 24/7 tööga seotud, sest lastega seotud probleemid ei ole ainult töaegadel ning neid ei saa lahendada ainult vallamajas. On näiteks puhkuspäevi, kus ärkan varahommikul konstaabli kõne peale ja kiirustan probleemides pere juurde.

Kõige keerulisem on lapsi kaitsta olukorras, kus vanematel on omavahelised probleemid ning lapse kaudu üritatakse teineteisele kätte maksta. Minu ülesanne on kaitsta laste huve, tagada nende heaolu, ka keeruliste peresuhete juures.

Üks osa minu tööst on järelevalve eestkostel olevate laste üle. Palju on ka paberitööd – näiteks kohtudokumentide vormistamine jmt.

Teen väga palju koostööd erinevate spetsialistidega – valla haridus- ja terviseametiga, perearstide, politsei... Keerulisemate juhtumite puhul on väga hea koostöö ka erinevate eriarstidega Tallinnas.

Tahaksin peredele rõhutada, et lastekaitse spetsialisti ei pea kartma ning võib tulla ka ise nõu küsima. Vahel saab probleemi kergemini lahendada, kui sellega varakult alustada.

On teil selle juures ka hobiid?

Meil on perega ühine hobi – see on koduküla Viskla arendamine. Olen viimased üheksa aastat olnud Viskla külanem ja koos millegi tegemine on olnud mulle heaks võimaluseks töömõtetest puhata. Oleme saanud valmis mõnusa külamaja ja nüüd rajame Viskla kiiklat, mille loodame päris valmis saada Eesti Vabariigi 100 sünnipäevaks.

Anne-Mari Alver

Et Viskla küla on tore koht, on teada kaugemalgi – nii valiti Viskla aastal 2015 Harjumaa Aasta küllaks.

Puhkpill kutsus külla

Kõige enne olid mehed, siis lapsed siin Kose kandis. Nii alustati 27.05.2016 KOKUKE- ses trompetikutsungiga meeleolukat puhkpillimängijate pidupäeva.

Kose Muusikakooli puhkpilliosakond sai sellel hooajal au osaliseks korraldada kaks aastat tagasi klaveriosakonna poolt algatatud kontsertide sarjas oma kontsert. Meie rõõmuks täitub sellel aastal 135 aastat ajast, mil esimesed kohalikud aktiivsemad talumehed otsustasid David Otto Wirkhausi

abiga puhkpille puhuma hakata.

Kontserdil viibijail oli võimalus kuulda Margus Suumani esinemiskokkuvõtte kaudu kultuuriloolisi fakte rohkem kui sajaaasta tagusest ajast. 1892. aasta mais moodustati August Kristali eestvedamisel „Kose Muusikaselts“, kuhu koondusid nii lauljaid kui instrumentaalseid, kes kujundasid kohaliku kultuurielu.

Praeguse muusikakooli üheks mõjusamaks ülesandeks on õpilaste tihedam side kohaliku muusikakultuuri ja esinemistega kohalikele elanikele, mis omakorda inspireerib nii

kuulajaid, lapsevanemaid kui ka esinejaid.

Seekordsel kontserdil esinesid kõik osakonnad ja piltlikult öeldes puhkpillimuusika

aasta puhul meie poolt kutsutud külalisesinejad lähedalt ja kaugemalt. Kose Pasunakoor on koostöös, kus tublimad noored puhk-

pilliõpilased saavad tunnustuse osaliseks ka vanemate pillimängijate poolt. Kaugemad külalisesinejad kandsid endas ülesannet kujundada kiindumust puhkpillimuusika vastu nii õpilastes kui ka publikus. Laval soleeris Jaan Mesi klassikatahtede koosseisust ja Teno Kongi koos ansamblitega.

Kontserdile järgneval banketil kuulati suure huviga ansamblite esituses klassikalise muusika töötusi, mis pani kogu õhtule toreda punkti. Ürituse õnnestumisele aitasid kaasa sponsoritena OÜ Serene Lilled ja lapsevanemad.

Olev Roosa

Kose Muusikakooli õpetaja ja Kose Pasunakoori dirigent

Malenurk Kose Raamatukogus

7. jaanuaril möödus 100 aastat Eesti 20. sajandi sportlaseks valitud male suurmeister Paul Kerese sünnist. Rahvusvaheline maleföderatsioon nimetas algava aasta rahvusvaheliselt Paul Kerese aastaks. Paul Kerese sünniaastapäeva tähistasime raamatunäitusega ning peale seda tekkis mõte, et malemängu propageerimiseks võiks meil olla malenurk. Malendite soetamisel oli abiks „Eesti Maleelu“ peatoimetaja Tõnu Kalvet.

Malenurk tekitas üllatuslikult üsna suurt huvi eriti õpilaste hulgas. Statistika me ei ole pidanud, kuid mängijateks on nii alklasside kui ka gümnaasiumiõpilased. Hetkel on huvi veidi raugenud – arvatavasti ilusate ilmade tõttu, kuid varakevadel oli malenurk sageli hõivatud. Lisaks on malenurgas valik malealast kirjandust.

Ingrid Kuusk

Kose kiriku suvemiks

Suvi on ka kirikuelus väga tore aeg. Sellega seoses vastame reale miksküsimustele.

1) Miks kiriku kellad löövad teispäeva, kolmapäeva ja neljapäeva hommikul (kl 8.00) ja laupäeva õhtul (suvisel ajal kl 20.00)?

T, K, N toimuvad hommikupalvused; L õhtupalvus, nn „laubaõhta“, kus vana-kirikliku arusaama järgi lüüakse „pühapäev sisse.“

2) Miks kirikus on nüüd parem helikvaliteet?

Kodanikuühiskonna Sihtkapital toetas kohaliku omaalgatuse programmi (KOP) vahenditega läinud sügis-talvel kogudust rahaliselt summas 1619 eur helivõimenduse kvaliteedi parandamiseks: soetati uued mikrofonid ja helipult, vahetati kaableid.

3) Miks kirikus nii külm on?

Kiriku põhihoone on ehitatud 1370 paksude müüridega (kaitsefunktsioon samuti) – müüride ülessesoojenemine võtab aega jaanipäevani. Kogudus on küsinud KOP-i kevadises voorus rahalist toetust kiriku küttesüsteemi parendamiseks (infrapunakiirgure paigaldamiseks) – tänaseks on taotlusprojekt saanud jaatava vastuse. See tähendab, et sügisest alates on võimalik jääda kirikusse teenistustele kogu aasta vältel; infrapunakiirgureid ei soojenda õhku, vaid objekte, st inimesi (praegu tõenäoliselt parim viis suure ruumis külmal ajal toimetada). Palavatel suvepäevadel ent pakub kirik head jahedust – „Teeliste Kirik“ projekti raames on ukSED avatud R-P 12.00 – 18.00.

4) Miks suveleeri ei toimu?

Toimub ikka – algus 29. mail, leeriõnnistamine 31. juulil; täpsemalt vaata: <https://sites.google.com/site/eelkkose/teated>.

5) Miks kihelkonnapäevad juba ei tule?

Ega nad tulemata jää: Kose kihelkonnapäevad toimuvad 20-28. august. 28. augustil toimub kuld- ja hõbeleer, ehk 1966 ja 1991 leeriõnnistuse saanud (kui oled nende numbrite all „sündinud“ ja soovid osaleda, võta ühendust. Sellel teemal suhtleb Sinuga meie diakon Rein Kespaik (tel 5330 2088). Üksikasjalik kihelkonnapäevade kava ilmub jaanipäevaks koguduse kodulehel <https://sites.google.com/site/eelkkose/>

Tauno Kibur

Siniallikatel tehti koristustalgud

Siniallikatel on kolm allikat Siniallikas, Mustallikas ja Valgeallikas. Koristuse käigus puhastati allikad mahakukkunud puudest, kuivanud okstest ja võsast ja isegi allikate seest tõmmati langenud puid ja puuks välja.

Talgutel osales 10 vabatahtlikku, kes said pärast Siniallika Trahteris kehakinnitust.

Siniallikatel on ka legend, mis räägib allikavalvur Tõlpist, kes valvab neid. Siniallikatelt (nagu ka teistest hiekohtadest) ei tohi midagi koju kaasa võtta –räägitakse, et siis tuleb halb õnn.

Tuleb tänada ka ilma, mis oli soe ja päikseline, suur tänu kõigile osalejatele.

Siniallika Trahter

Mälumängude 1. superfinaal peeti Orus

Mälumängudel on Kose vallas pikk ajalugu – huvilised ja võistlejad käivad koos juba 15 aastat.

Sellel kevadel on olnud rida kaalukaid võistlusi, mille parimad kogunesid 25. mail Oru Külakeskusesse – toimus Kose Valla 1. superfinaal.

Parimate mälumängurite võistkonnad olid Kõue Kood (osalejad Sirje Saulep, Aino Kärner, Vello Kaadu, Elvar Alasi), III Klass (osalejad Villu Aljas, Kristel Kook-Aljas, Ivo Vahtramäe, Jaan Urgas), Kose LC (osalejad Tiit Viirelaid, Ermo Nettan, Jaak Kruus, Demis Voss) ja üksikvõistleja Vello Viir, kes on osalenud Mäluveski mängudel juba alguse aastatest peale.

Võistlus oli põnev ja kaasaharav. Küsimused oli koostanud Tenno Sivadi ja vastuste teadmiseks pidid mängijad olema kursis nii kodukandi ajaloo ja vaatamisväärsustega kui ka laias ilmas toimuvaga.

Küsimuste nutikas ülesehitus andis kindla teadmise puudumisel veidi ruumi ka loogilistele oletustele ning pisut isegi õnnele. Näiteks oli

Kadri Põlm

Samuel Morse portree alla kirjutatud tema nimi x ja y tähte kasutades sama loogika järgi, nagu morses kasutatakse punkti ja kriipsu. Härraste Celsiuse ja Fahrenheiti portreedest aga oli vaatamiseks 36 ja 97 kraadise nurga all lõigatud portree – vastavalt sellele, mis on inimese normaalne kehatemperatuuri määr ühe või teise mõoduskaalal.

Kose valda puudutavas aga pidi

teadma näiteks seda, kuidas nime-tatakse auku, millest neeldumisel Tuhala Nõiakaev „keema“ hakkab, mille nikerdas Kose kirikusse 17. sajandi üks tuntumaid puunikerdajaid Tobias Heintze, milline põnev võistlusala sai alguse aastal 2009 Alansi mailaadalt ning kus asus taasiseseisvunud Eesti kaitseväge Kalevi pataljon

Võistluse lõpuks sai selgeks, et

kuldse rändkarikaga lahkub sel aastal superfinaalist võistkond III Klass.

Mäluveski ühe juhi Meeli Tõnismaa sõnul on kohalikud mälumängud hea võimalus meeldivas seltskonnas käia ning oma teadmisi proovile panna. Seetõttu on uutele mälumängudele oodatud ka uued mängijad.

Anne-Mari Alver

Esimesed sammud balletimaailmas

Armastus kunsti ja kultuuri vastu saab sageli alguse juba väga varases lapseas. Oma panuse saavad siin anda nii kodused kui ka õpetajad.

Kose Gümnaasiumi muusikaõpetaja Anne Kruuse viis mudilaskoori lapsed Rahvusooperisse Estonia „Luikede järve vaatama“ ning kutsus balletitantsijad ka kooli töötubasid korraldama. Kahel põneval ja meeleolukal kohtumisel said õpilased teada palju põnevat balleti kohta ning ka ise esimesi lihtsamaid samme proovida.

Töötubade loogilise jätkuna osalesid Kose Gümnaasiumi õpilased balletiteemalisel joonistusvõistlusel. Osalejaid oli suur hulk üle Eesti, parimate tööde autorid kutsuti aga Estoniasse tagasi – Sinisesse saali pidulikule vastuvõtule ja „Uinuvat kaunitari“ vaatama.

Kose Gümnaasiumi õpilastest said kauni tunnustu-

se osaliseks Angelika Ljutenko (3b) ja Merit Mutanen (1a).

Tublid teatrihuvilised on olnud ka lasteaiälapsed. Veebruaris osalesid Harmi Põhikooli lasteaia (Habaja lasteaia) vanema rühma lapsed „Estonia“ teatri õpilasteprogrammis „Hunt ja seitse kitsetalle“. Tutvuti lavastuse köögipoolega ning tegid ka ise näidendis kaasa.

„Projekti raames joonistati nähtust-kuuldust pildid ning laste joonistused saatsime „Estoniasse“. Meie laste tööd said tunnustuse ning meie lasteaeda käis tänuüritusel esindamas ja balletti „Uinuv kaunitar“ vaatamas käis õpetaja Regne Soon koos laste Miina Laane ja Keliann Põllumägiga,“ jutustab Harmi Põhikooli direktor Tiit Jalg.

Anne-Mari Alver

Kadri Palta

Kose Vallavalitsus võtab tööle KODUHOOLDUSTÖÖTAJA

Töö sisu:

Eakatele koduteenuse osutamine.

Töö sisuks on eakate abistamine koduste tegevuste juures, näiteks toiduainete ja ravimite viimine, koristamine, ahjupuude tuppa toomine ning vajadusel poes, arsti juures käimine jne.

Kandidaadilt eeldame:

Vähemalt keskharidust

Soovitatavalt töökogemust sotsiaalvaldkonnas

Head suhtlemisoskust ja pingetaluvust

Autojuhilubade olemasolu

Kandideerimiseks esitada avaldus ja CV hiljemalt **28. juuniks** 2016 Kose Vallavalitsusele, aadressil Hariduse 1, Kose alevik või e-mailile: vald@kose.ee Täiendav info tel. 6339327 või 5118774, Merike Pihla

Alates 1. juunist – 1. septembrini on Kose ja Kose-Uuemõisa raamatukogud avatud tööpäevadel. Puhkepäevad laupäev ja pühapäev. 6. juunist algab kõikides valla raamatukogudes lastele mõeldud SUVELUGEMINE „Suvi raamatu ja jäätisega.“ Tublimatele osalejatele augustikuu lõpus ÜLLATUS. Täpsemalt suvelugemises osalemise tingimuste kohta raamatukogudest!

Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kooli Päikesejänku rühm on juba mitu aastat aktiivselt osalenud e-Twinningu projektides.

E-reisidega Euroopasse, seljakotiga aga Nuustakule!

Internetikeskkond e-Twinning ühendab Euroopa õpetajaid ja pakub õpetajatele platvormi, kus suhelda, teha koostööd, luua ühiseid projekte, jagada ideid ning olla osaleja põnevas õppimiskogukonnas. e-Twinningu kasutajaks on end registreerunud juba 380 000 õpetajat ja läbi on viidud ligi 50 000 projekti. Portaal pakub õpetajale kaasaegseid veebipõhiseid vahendeid, et leida koostööpartnereid, jagada ideid ja alustada ühiseid ettevõtmisi.

Tänu e-Twinningu keskkonnale on Kose-Uuemõisa Päikesejänku rühma lapsed leidnud vahvaid õpilajundeid ning palju sõpru üle kogu Euroopa. Mõne lasteaia on välja kujunenud eriti hea koostöö ning ühiselt viime läbi juba mitmendat projekti.

Selle õppeaasta sügisel vahetasime 9 riigi lasteaedadega video-õpetusi traditsioonilistest mängudest. Vahva oli tõdeda, et pea kõik mängud olid kaudselt ka meile tuttavad, mõned suisa omased ja laste poolt armastatud. Päikesejänkudele on kindlasti meelde jäänud ka jõulukaartide vahetamine ja rahupäeva tähistamine. Kevadel aga nautisime koostööd Tšehhi Rakovníki linna lasteaia: tutvustasime end ja oma lasteaeda ning saime lähemalt teada sealsest lasteaiaelust.

9. mail tähistatakse Euroopa päeva ja ka meie osalesime koos 16 Euroopa riigi 130 õpetaja ning nende õpilastega (vanuses 3-20 aastat) e-Twinningu projektis „Europe Day and e-Twinning Celebration“. Sel aastal otsustasime Euroopa päeva tähistada jalgrattamatkaga.

Vasikatele külla!

Jalgrattamatk 5-7-aastastele lastele on meie lasteaia igakevadine traditsioon - sõidame avastama kodukoha põnevaid paiku. Eelmisel aastal väntasime Siniallikele, seekord külastasime Sepa farmi.

Kuigi tegu on maapiirkonna lastega, oli lehmade nägemine ja paitamine lastele suur elamus. Meid võõrustas Vello Kivistik, kes rääkis lastele väga huvitavalt elust laudas ja sellest, kuidas piim meie lauale jõuab. Meile näidati nii lüpsimasinaid kui ka näiteks vasika lutipude-

lit, millesse mahuks ilmselt pere mitme päeva piimavaru. Eriti meeldiski mudilastele „lastetoas“ ehk päris pisikeste vasikate juures. Vasika kare keel pani nii mõnegi lapse lõbusalt naeru kihistama. Saime proovida ka ehtsat värsket ja külma lehmapiima. Küll see maitsest hästi!

Tagasisõit kulges samuti ladustavalt väga rattaga sõita. Oleme püüdnud luua turvalised tingimused rattasõiduks lasteaia õuealal ja seetõttu lapsed liiguvad palju ning väsimuse üle ei kurdeta ka

pikematel õppekäikudel.

Kose-Uuemõisa Lasteaed-Koolis paneme väga suurt rõhku koduloolisuse printsiibile, aga samas püüame igati avardada laste silmaringi meie ühise kodu, Euroopa, tundma õppimisega. Ehk siis e-reisime küll Portugalist Islandini, kuid enne pikematele päris reisidele asumist saab oma kodukant põhjalikult tundma õpitud.

Leila Lehtmets

Päikesejänku rühma õpetaja
Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kool

Ardu Lasteaia vanem rühm istutas metsa

Mai lõpp on Ardu Lasteaia alati väga põnev – tavaks on saanud korraldada lasteaia lõpetajatele huvitavate sündmuste nädal. Kuna vanemas rühmas on ka nooremaid rühmakaaslasi, olid ka nemad kaasatud.

Nii sai käidud Simisalu-Matsimäe rabamatkal, mis oli jätk sügisesele matkale, mil loodus oli hoopis teistsugune. Käsime ka Tallinna Loomaia, võistlesime spordipäeval ja tegime tööd.

Meie kevadiseks tööks on juba kolmeteistkümnendat aastat metsa-istutamine – Väätsa metskond ulatub kenasti Ardu lähedale välja ning seal sirgub palju meie lasteaia õpilaste istutatud puid.

Metsapäev algas töö tutvustuse ja laste väikestes gruppidesse jagamisega – ja töö võiski alata. Laste ülesanne oli kuuseistikut toomine, istutusauku panek ja hoolikas kinnivajutamine.

Lapsed said aru, et siin tehakse ikka päris tööd, mitte ei mängita töötgemist. „Meil käis töö korralikkuse peale,“ kinnitas pärast üks metsa istutanud poistest. Õpetajate kogemus näitab, et laste istutatud puud on igal aastal kenasti kasvama läinud.

Vaatamata kuumale ilmale pidasid lapsed hästi vastu ja olid kohusetundlikud. Peale tööd sai muidugi metsas ka keha kinnitada ja veidike lustida. Lapsed said ka teada, et metsas tuleb olla tähelepanelik, sest teel bussine nägime nastikut, keda õnnestus ka pildistada.

Täname bussijuht Rene 'd, kes meid sel huvitaval nädalal igale poole sõidutas.

Helvi Kikas
vanema rühma õpetaja

Lusikapidu Ravila lasteaia

28. mail toimus Ravila lasteaia kevadine lusikapidu. Pidulikule vastuvõtule olid kutsutud 30 pisikest vallakodanikku ning nende vanemad. Kohalviibijaid tervitasid volikogu esimees Astrid Ojasoon ning vallavanem Merle Pussak, väikese kontserdiga esinesid Ravila lasteaia laululapsed. Pisipõnnid said kingituseks nimelise graveeritud hõbelusika. Pärast pildistamist olid külalised palutud ühisesse kohvilauda.

Ootame lusikatele järele neid, kes ei saanud osaleda Ravilas lusika-peol. Kingituse saab kätte Kose Vallavalitsusest (Hariduse 1, Kose). Vallavalitsus on avatud esmaspäevast neljapäevani kl 8.00-17.00, reedel 8.00-16.00. Lõuna kl 12.30-13.30.

Diana Mihkelsoo, Margit Eerik

Laululapsed käisid Helsingis

20. mail käisime lauluringi laste ning teiste klasside rahvatantsijatega Helsingis esinemisreisil.

Hommikul bussi peale minnes oli üpris külm, aga kõigil oli meel rõõmus. Kui me jõudsime laeva peale, istusime kohe rootsi lauda. Eesti saatkonnas võeti meid väga hästi vastu – pakuti juua ja küpsist. Laulsime seal ka mõned laulud. Peale seda läksime Rajamäe kooli. Seal me laulsime ja tantsisime. Publiku hulgas oli ka Soili Perkiö, kelle juurde me pärast läksime. Tema juures oli väga tore, sest seal oli väga palju pille.

Käisime ka Helsingi Linnamuuseumi lastelinnakus, kus oli väga palju vanu mänguasju. Selles muuseumis võis näha, kuidas vanasti kõik välja nägi ja kuidas koolis õpiti. Ka vanaaja riideid sai endale selga proovida.

Viimasena külastasime Helsingi toomkirikut, kus laulsime vaikset kaks laulu. Kui laevaga tagasi sõitsime, siis sõime ja läksime poodi. Laevas paljud inimesed lihtsalt magasid.

Aitäh õpetaja Heli Sepale reisi korraldamise eest! Loodame, et selliseid reise korraldatakse meile teinekordki!

Marta Saan
Kose Gümnaasiumi 3.a klass

Koos õues – toimub palju toredat

Lumevalgus on kevadvee vulinaga talvepimedusse kadunud. Kevadisel rõõmustav päikesevalgus on andnud uue tärkamise ja ärkamise aja meile kõigile eriti selleks, et koos õues tegutseda, nautida koos olemise aega.

Mõtted mõeldud, plaanid tehtud, read paberil, otsustasime Kose Lasteaia kahes majas korraldada talgupäevad. Kaasamõtleja ja koostööks valmis lasteaia hoolekogu aitas tegemist käivitada. 27. aprillil koguneski lasteaia Hariduse tn maja õuealale, töövahendid kaasas, töökaid lapsevanemaid ja lasteaia töötajaid koos sõpradega. Suur mullahunnik sai jagatud õueala kaunimaks muutmise hiinakirsi ja põldmarja istikute istutamise aukudesse. Tasandati murupinda ja aiaääri. Rehaid kratsisid alles tärkavat muru ning silusid liivakaste ja mänguväljakute aluseid. Laste vilgas veevedu väikeste ämbritega andis emmedele-issidele tööindu juurde ja kasvu-vett istutatud taimedele.

3. mail kogunesid lasteaia peamaja juurde talgulised. Mürisesid hekisaed, krabisesid rehaid, kuiva-

nud ja üleliigsed oksad praksusid oksatangide käes. Lagunenud liivakast lammutati ja liivavedu kestis põhiliselt emmede ja lasteaia töötajate labidatäite ja kärukoomate kaupa õhtutundideni. Lasteaia peavärv pintseldati ilusaks roheliseks. Mõned kuusehekist puuduvad kuused leidsid endale uued liigikaaslased. Tegevust jätkus õhtul kella poole üheksani.

Pärast talguliste usinat tööd nauditi koos jooki ja kooki.

Lasteaia perepäev

Aga seegi pole kõik, mida õues koos teha. Mõned päevad enne 1. mail oli lasteaia peamaja õuest kuulda kilkeid, muusikat, kõvahäälset korraldamist. Harjutati lasteaia perepäeva etendust.

Ja oligi käes kolmapäev. Lapsed kaunistasid muruvaipa – iga rühm oma vikerkaare värviga. Lavale tuli kunstnik, kes kõiki värve endale tahtis, et vikerkaart maalida. Läbi vahvate laulude, luuletuste, tant-

sude ja mõtete see nii toimuski. Ka õpetajate lauluhäälde kinnitasid vikerkaarele oma värvi. Toredate vikerkaarevärviliste õhupallide õhkusaatmisega lennutati kaasa head soovid kõigile.

Perepäeva peolauale ei tahtnud kuidagi kõik lapsevanemate toodud maitvad palad ära mahtuda. Õpetajate ettevalmistatud tegevuspesades, hajutatuna lasteaia õuealale, meisterdati ja tegutseti koos peredega.

Perepeole pakkus meeleolu kirevate piltidega õhupallide ostmise võimalus ning perekond Kirsi-puude isevalmistatud jäätise ja muude eriliste suupistetega kohvik.

Õues on koos vahva olla. Igas naeratuses, igas tegevuses, igas soovis, igas südames on oma värv ja see värv ei erine kindlasti vikerkaare värvidest.

Täname kõiki lapsevanemaid ja sõpru, kes lasteaia rütmis kaasa mõtlevad.

Evelin Hall
Kose Lasteaia direktor

Diana Mihkelsoo

Meie lugude muster

4. juunil toimus Ravilas traditsiooniline pärimuspäev, kus uudistamist ja kaasalöömist jagus nii suurtele kui ka väikestele.

Tegevusi jagus kõigile – toimus käsitöö näitus-müük, avatud oli kohvik, Kaitseliidu tehnikat tutvustasid Rein ja Lembit Nael, rohkelt kiidusõnu pälvis naiskodukaitsjate supp, lapsi võlusid koduloomade nurgakese kal-kunid. Esinesid ansambel Kortsutaltutajad, Kose pasunakoor ning Ravila rahvatantsurühm Kaitrall, kõikide vaatajate südamed võitsid Oru las-teaia väikesed võimlejad. Toimused mitmed töötoad – vurises vokk, An-nely Tisleri õpetuse järgi punuti vitstest korve, Piret Kreitsmani ja Eda-Mai Tammiste juhendamisel trükiti kottidele Kose kihelkonna mustreid.

Elame paigas, kus enne meid on elatud aastasadu. Sellel aastal loetak-se üle 20 Kose kihelkonna küla vanuseks 775 aastat. Selles paigas ela-nud inimestega on juhtunud läbi nende elutee erinevaid lugusid – igal inimesel, igal perel, igal suguvõsal ning ja igal paigal on omad lood. Oma kandi lugude põhjal valmisid omanäolised kunstitööd Kose kunstikooli, Kose-Uuemõisa Lastead-Kooli, Ravila lasteaia, Kose Gümnaasiumi, Oru Põhikooli ning Uue-Harmi Mõisakooli õpilastel. Täname kõiki osalejaid, juhendajaid ning laste vanemaid- vanavanemaid lugude jutustamise eest. Mitmed pildid valmisid Ireen Tsiireli ning Marju Vergi Kose muistendite raamatu põhjal.

Iga paik ning iga inimene oma erilisuses on oluline ja asendamatu lõim meie lugude mustris. Osakem neid hoida!

11. juunist augusti lõpuni saab näitust „Meie lood“ vaadata Kose ki-rikutornis L 12-18 ja P 11-17.

Pärimuspäeva kordaminekule aitas kaasa terve kogukond – meie oma armsad inimesed. Toetuse eest täname Kose Vallavalitsust.

Projekti rahastas siseteministeerium kohaliku omaalgatuse programmi vahenditest.

Ravila Külaselts

Raamatutvustus-hommikud Kosel

Kose Gümnaasiumi algklassidega teeme tänu asuko- hale ühes majas tihedat koostööd.

Et ka põhikooliealised mäletaksid teed raamatukokku ja loeksid midagi muud peale kohustusliku kirjanduse, olen kirjandusõpetaja algatusel mõ- nel korral teinud noorsookirjanduse tutvustusi ka neile. Seekord käisid ke- nadel maihommikul raamatukogus 6. ja 7. klassi õpilased.

Valiku tegin uuema, põhiliselt 2015 ja 2016 ilmunud noorsookirjandu- se hulgast (sarjade puhul näitasin ka varem ilmunud raamatuid) ja püüdsin tutvustada võimalikult laia valikut. Kui 6. klassile kujunes tund rohkem minu loenguks, siis 7. klassiga sujus väga mõnus vestlus raamatutest ja kirjanikest. Ma sugugi ei taha raamatut ümber jutustada, püüdsin leida huvitavaid fakte ka kirjanike kohta. Õnneks tekkis noortes lugejates elav huvi tutvustatud raamatute vastu, mitmele teosele tekkis lausa järjekord.

Tunni teises pooles harjutasid noored www.lugeja.ee kasutamist. Koostasid töölehed Kose Raamatukogus leiduva noorsookirjanduse koh- ta. Üllatavalt olid poisid palju kiiremad ja nutikamad otsijad.

Maikuu viimasel päeval korraldasime 3.b klassi õpetaja ettepanekul lu- gemispäeva raamatukogus. Suveks antava soovitusliku lugemisvara ni- mekirjast loosisime igale lapsele raamatu, seejärel oli aega 3 koolitunni jooksul raamatut uurida-lugeda ning lõpuks tutvustas iga laps oma loetut raamatukogus klassikaaslastele – autor, pealkiri, sisukirjeldus. Kiiremad lugejad, kellele sattus õhuke raamat, jõudsid selle läbi lugeda. Õige mit- med soovisid raamatu koju võtta ja lõpuni lugeda. Eranditult kõik soovi- tasid raamatut ka teistele.

See oli ka minu jaoks uudne kogemus, mille võiks iga kooliaasta lõpus muuta traditsiooniks.

Raamatukogu näitusevitriinid on samuti paariks kuuks laste päralt. Maikuu oli 4. klasside õpilaste käsitöönäitus. Juunis näitus ühe noorme- he lapsepõlvemängudest ehk tema legokollektsioonist.

Suveplaanidest ka veidi. Kuna juba maikuu oli suviselt soe, siis suve- lugemine tuleb seekord pealkirjaga „Suvi raamatu ja jäätisega“. Lapsed hakkavad lugemispassi jäätise peale lugemisjäätise palle koguma. 5 loe- tud raamatut = 1 pall.

Liia Olli
Kose Raamatukogu

Krahv Manteuffeli kultuuripärand

Paljud meist on kuulnud Ravila mõisa krahvist, kel oli leiutaja vaim ja keda on kutsutud isegi „hulluks krahviks“, tema tegelaskuju on saa- nud kajastust mitmetes mängufilmides ja tema leiutamistegemisi tut- vustab filmi „Allveelennud“ üks osadest.

Tallinna Lennusadam annab teada, et Eesti lennunduse ajalugu algab 19. sajandi keskel krahv Manteuf- felist ja tema lennumasinatelt ehk teisisõnu võib teda igati õigustatult nimetada Eesti lennunduse isaks.

Kes krahv Peter August Fried- rich von Manteuffel tegelikult oli ja millise pärandi on ta jätnud meie kultuurilukku, teavad siiski vaid vä- hesed.

Sellel aastal valmis mitmete or- ganisatsioonide koostöös projekt „Meie ajaloo suurkujud: Krahv Manteuffeli kultuuripärand“, mille raames püüame krahvi kultuuripä- randit tutvustada ka laiemale ring- konnale.

Seda, et krahv kirjutas luuletusi ja jutustusi tolle aja aadli kohta ebatavalisel viisil ehk eesti keeles, on tänapäeval siiski vähe teada. Tema raamatud osutusid omal ajal aga nii populaarseks, et neist ilmus mitu kordustrükki ja on tõlgitud ka teistesse keeltesse.

Kuuldused tema talupojasõbra- likkusest on siiski üldteada, nagu seegi, et ta talupoja kombel oskas põllul künda, teha puu- ja põllu- töid, proovis ka aednikuametit ja loomulikult oli piirkonna suurim leiutaja. Legende ja külajutte te- mast on palju, kas need kõik vasta- vad ka tõele – olemegi püüdnud välja uurida.

Kaunis mälestuspäev

21. mail sai korraldatud esimene Manteuffeli päev Ravila mõisas, mis loodetavasti saab järje juba järgnevatel aastatel. Kuna krahv olla olnud ka suur muusikasõber, luuletuste ja laulusõnade autor, siis juhatas päeva sisse Kose Gümnaasiumi mudilaskoori tervi- tuskontsert dirigent Anne Kruuse juhatamisel. Mõisa saali imeline

Piret Aavik

akustika on teada kõigile neile, kes ise mõisas esinenud või kont- serte kuulamas käinud. Nii pani seegi kord mudilaste kontsert saali rõkkama.

Inimesi on ikka huvitanud oma kodukohaga seotud ajalugu ja seal elanud kuulsad inimesed. Kelly Ta- limaa uurimustöö Ravila mõisast andis ülevaate mõisast kui kohast, kus Peter von Manteuffel kasvas ja elas. Ly Renter tutvustas oma et- tekandes aga krahvi elu-olu ja te- maga seotud legende lähemalt.

Krahvi loomingut tutvustami- seks avati näitus, mis jääb avatuks suve lõpuni ja sügisest saab seda näha kordamööda valla raamatu- kogudes. Näitusel on väljas krahvi sulest ilmunud raamatud, tema kohta tehtud uurimustööd aga ka artiklid ja muud materjalid ning vii- ted, kust seda kõike suuremad hu- vilised võiksid leida. Suur tänu Ko- se Raamatukogu töötajatele, eriti aga Ingrid Kuusele, tänu kellele näitus sai kokku pandud.

Looming ärkas ellu

Mis oleks aga üks Manteuffeli päev, ilma tema teoste põhjal val- minud etenduseta? Kose Kultuuri- keskuse näiteseltsing võttis selle rolli enda kanda. Esmaettekande- le tuli etendus „Krahv Manteuffeli kirjavarast“, lavastajateks Maie Matvei ja Marika Aedviir.

Ja kuigi krahvi surmast on möö- dunud rohkem kui poolteist sajan- dit, võiks öelda: ei midagi uut siin päikese all – kõik inimestele igio- mased iseloomujooned, omava- helised suhted, pahed ja muu on samad, mis tollel ajal. Seetõttu ehk ongi krahvi kirjatükid nii hästi mõistetavad, panevad muigama ja kaasa elama ja kui tegelastes päris ennast ära ei tunne, siis naabrime- he või üleaedse kindlasti.

Suur roll etenduse õnnestumi- sel oli muidugi ka näiteseltsingu tubliil töö ja rolli sisseelamises, kindlasti olid paljudele üllatuseks seni avastamata andekad näitlejad meie endi valla rahva hulgast. Ja

kuigi kogu näitetrupp oli lihtsalt vaimustav, pani erilisel silma sära- ma krahv Manteuffeli rolli esitanud Sven Andresen, kes paljude arva- tes võiks oma igapäevast leiba tee- nida ka teatrilavadel. Suur tänu tõelise teatrielamuse eest!

Kellel maikuus ei õnnestunud etendusel viibida, on oodatud 22. augustil taas Ravila mõisa, kus võib neid vahvaid tükke veelkord ise oma silmaga näha. Järgmisel aastal möö- dub krahv Manteuffeli surmast 175 aastat ja siis ka juba uus üritus uues kuues. Kuna sellised suured üritused saavad ikka teoks tänu koostööle, siis ootame häid mõtteid ja uusi ideid, aga ka seni ilmutata jutte ja legende krahvihärra tegemistest või muid materjale, mis mõisa ja Ravila piirkonna ajalooa seotud.

Täname kõiki koostööpartne- reid ja toetajaid Kose Vallavalitsust ja Ravila mõisa.

Piret Aavik
Ravila Külaarendamise Selts

Manteuffeli jälgi uurimas

Kose Raamatukogu poolt oli näi- tus Peter August von Manteuffeli elust ja loomingust. Arvestades seda, et originaalide säilitamise hu- vides neid välja ei laenutata, kasu- tasin näituse korraldamisel digita- liseeritud väljaandeid.

Vajalikke trükiseid leidsin DI- GARist <http://www.digar.ee/ar- hiiv> (Rahvusraamatukogu kasuta- jakeskkond, mis praegu pakub juurdepääsu digitaalarhiivis talleta- tud väljaannetele), ERBist <http://erb.nlib.ee/> (Eesti rahvus-

bibliograafia andmebaas), <http://dspace.ut.ee/> (Tartu Üli- kooli digitaalarhiiv), ISE http://ise.elnet.ee/search~S2*est (Eesti artiklite andmebaas). Abiks oli ka Johanson Kadri 1997. aastal valminud bakalaaurusetöö „Pealki- ri Üks tuntud Manteuffel : Peter August Friedrich von Manteuffel (1768-1842)“

Otsingut muutis keerulisemaks see, et Manteuffel on kasutanud ja temast kirjutades on väga erine- vaid nimekujusid, nagu Peter von

Piret Aavik

Manteuffel, P. Gr. Mannteuffel, P. Graf Mannteuffel, Peter von Mannteuffel, Peter krahv Mann- teuffel jt.

Näitus sobis hästi Peter August

von Manteuffelile pühendatud päevale ja pakkus elavat huvi.

Ingrid Kuusk
Kose Raamatukogu

Tiit Mae

07. mail sai teoks juba neljas kevadpidu „Kose kutsub külla“. Nagu juba traditsiooniks saanud, sisustasid päeva kultuuriosa oma valla lauljad-tantsijad-pillimehed.

Kevadpidu läks korda!

4x Margit Eerik

Külas olid sel aastal Leedu, Poola ja Kaliningradi omavalitsuste esindajad, kes pakkusid omalt poolt lisa ka meie kultuuriprogrammi. Kuna ilm oli laupäeval suurepärase, siis see oli eelduseks, et ka palju inimesi tuleb mõnusat kevadpäeva nautima.

Selles mõttes oligi pidu rekorditrohke, et nii laadakaupmehi kui ostjaid-külalisi oli üle aastate kõige rohkem. Müüjate registreerimise panime lukku juba laadale eelneval nädalal, sest müügikohad olid kõik välja müüdnud - see oli Kose Lions Klubi 20-nes laat!

Lionsid ise pakkusid süüa ja erinevaid tegevusi lastele oma telgis, lisaks loomulikult õnneloo. Eluvust tekitas üks peaaahindu, Møller Auto poolt välja pandud VW Passati kasutusõigus pikaks nädalalõpuks. Jalgratta võitja ei ole vist oma võitu veel kasutusele võtnud, sest pedaaliid jäid kogemata maha ja tänini ei ole neid veel korraldajate käest küsitud - eks nii kestab ka ratas kauem. Teadku nüüd õnnelik võitja, et pedaaliid saab kätte vallamajast. Lionsid korraldasid ka Ujula tänava platsil parkimist, millest saadava tuluga otsustati sel

aastal toetada staadioni otsas asuva korvpalliplatsi katte renoveerimist.

Tänu sõnad kõigile laadalistele ja esinejatele, kes te muutsite selle päeva meelde jäävaks ja nauditavaks. Samuti tänu Kose kaupmeestele, kes te pidite leppima mõningaste ebamugavustega seoses liikluse ümbersuunamisega Pikalt tänavalt.

Eriline tänu toetajatele, tänu teile see pidu valmis sai: Busland, Corle, Greentec, Ecoterm, Euro Oil, Flagmore, Klaasimeister, Kose Agro, Kuivajõe Farmer, K.U.Mell, Maru Metall, Møller Auto Ülemiste, Priit Koppeli Loomakliinik, Pure Line, Radix Transport, Siniallika Trahter. Loodame, et ettevõtete ja vallavalitsuse hea koostöö jätkub ka edaspidi ja ühiselt saame edendada elu vallas. Väga teretunud on ideed ja mõtted, mida ja kuidas saaks 2017. aasta kevadpeol veel paremini teha!

Kose kutsub taas külla uuel aastal, laupäeval enne emadepäeva.

Korraldajad

Kose Lions Klubi tänab annetajaid

Kose Lions Klubi on tegutsenud juba 23 aastat. Lions tegevuse saab suures plaanis jagada kaheks: klubisisesed tegevused (ühised spordiüritused, vaba aja tegevused, matkad jms) ning heategevus kogukonna huvanguks mingis kindlas fookuses.

Läbi aegade on klubi heategevuse missiooniks olnud sotsiaalselt tõrjutud sihtgruppi abistamine (erivajadusega noored) ja noorte endi algatuste toetamine.

15 aasta jooksul on klubi kogunud ja toetusprojektideks jaganud 20 200 eurot. Annetused on kogutud läbi sponsorluse ettevõtjate ja üksikisikute poolt ning läbi klubiliikmete vabatahtliku töö (nt küttepude tegemine, erinevate teenuste-toodete müük). 2015/2016 hooajal oli klubi deviisiks „Aitame koos, koos suudame rohkem“.

Hilisügisel korraldasime heategevusliku kampaania, mille raames tegime valla ettepanekul 40 perele jõulukingitused. Kui algset oli eesmärk koguda 1200 eurot, siis tulemusena koguti 3390 eurot, millest 1100 jäi reservi järgmiste projektide tarbeks. Selle aasta mais toimunud Kose kevadpeol teenisime majandustegevusega 1606 eurot. Kogutud tulust toetame Maheda Muusika festivali ja plaan on koos vallaga toetada Kose korvpalliväljaku uue tartaankatte rajamist. Siinkohal täname kõiki inimesi ja ettevõtteid, kes sel hooajal nendele algatustele oma öla alla panid. Nimeliselt täname: A-Vorst OÜ, Busland OÜ, AS Ecoterm, E.Lage Kaubanduse OÜ, Corle OÜ, Fameh OÜ, GFG Ehituskonsultatsiooni OÜ, Greentec Houses OÜ, Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus, I. Randjõe OÜ, Justim OÜ, Kaiu EKO AS, Karla küla aiandustalud (Sadavälja, Roogjoja, Roosjoja, Tõnise puukool), AS Klaasimeister, Kose Agro AS, Kose Ehitus AS, Kose-Risti Autohooldus OÜ, Kolu pood, Kuivajõe Farmer OÜ, AS K.U.Mell, Kõue mõis OÜ, Laura kauplus, Metsaharvenduse OÜ, Møller Auto Tallinn AS, Mööbel Sinule OÜ, Nurme Looduskosmeetika OÜ, PIU Tekstiili OÜ, Priit Koppeli Kose loomakliinik, Oru Taimeõlitööstuse OÜ, Radius OÜ, Ravila Rauatööd OÜ, RMK-Invest OÜ, OÜ Siivik, T. Viirelaid, TRE Music OÜ, OÜ Trivoli, Viking Forell OÜ.

Jätkuvalt on oodatud tegevusiide, mis kogukonnas vajaksid toetamist ja elluviimist, sobivuse ja võimaluse korral annab lionsklubi ka oma panuse. Huvi korral pöörduge demis@heak.ee

Demis Voss

LC Kose sekretär

Margit Eerik

Esineb Poola ansambel Marawa

Väliskülalised Kosel

6.– 8. maini viibisid Kose Vallavalitsusel külas väliskülalised Leedust Pagegiast, Poolast Ilawast ja Kaliningradist.

Külalised olid kutsutud Kose valla kevadisele tippsündmusele „Kose kutsub külla“, kus nad ka esinejatena üles astusid. Kauni lauluga esines Leedu lauljanna Milda Jašinskaite-Jaševiciene ning meeleoluka kontserdi andis Ilawa rahvamuusikaansambel „Marawa“. 2015. aasta sügisel viibis Kose valla delegatsioon külas Pagegiast, kus samaaegselt viibisid külas ka Poola ja Kaliningradi esindajad. Sealt sai alguse piiriülese koostöö mõte Eesti, Leedu, Poola ja Kaliningradi vahel. Kose Vallavolikogu esimees Uno Silberg ja Pagegiai linnapea Virginijus Komskis on mõlemad Euroopa Liidu Regioonide Komitee esindajad Brüsselis ning sellelt pinnalt on koostöö ka arenema hakanud. Uno Silberg rõhutab, et muutuv Euroopas on järjest suurenenud kohalike omavalitsuste koostöö tähtsus. Hea on jagada enda ja saada vastu teiste riikide kohaliku tasandi juhtimise parimaid kogemusi. See aitab paremini mõista ka Eesti kohalike siseprobleeme hoopis teisest vaatenurgast, mida igapäev muidu ei pruugiks märgata. Perspektiiviks on ka kultuuri-, hariduse-, turisminduse ja ettevõtlusalase koostöö loomine ning süvendamine sõprusvaldade vahel.

Kose Vallavalitsus

Linnapea Poolast annab Kose valla esindajatele tervitusmeene.

Ohutu kodu on oluline

Inimene veedab kodus suure osa oma ärkvel olnud ajast. Suure töönaõsusega seal ta ka magab. On täiesti loomulik, et koduomanik kujundab oma elamisest ohutu keskkonna, kus on tore ja turvaline viibida nii oma perel kui külalistel.

Paraku hukkus Eestis selle aasta esimese nelja kuuga eluhoonetes aset leidnud tulekahjudes tervelt 21 inimest, viis nendest Tallinnas ja kolm mujal Harjumaal. Valdaval enamikul nendest puudus suitsuandur ning enimlevinud tules hukkumise põhjuseks on jätkuvalt hooletu suitsetamine. Koduohutus peab olema üks olulisemaid prioriteete, selle saavutamine on tegelikult jõukohane praktiliselt kõigile.

Pole ühtegi vabandust, miks kodus ei peaks olema nõuetekohaselt paigaldatud ja töökorras suitsuandurit. Kui kodus kasutatakse lahtist tuld või gaasi, on liiks vägagi soovitatav vinguanuril olemasolu.

Siseruumides või rõdul suitsetamine on päriselt ka ohtlik. Lohakalt kustutatud sigaretkoni võib prügikasti muu prahi hulka sattudes põhjustada suure tuleõnnetuse, samuti piisab väikesest tuuleliist, et suitsev koni lendab aknale või rõdu äärel asetatud tuhatooist minema ja põhjustab palju pahandust. Kõige turvalisem on suitsetada majast väljas ning asetada sigaretkoni veege täidetud purki.

Kevadise suurpuhastuse käigus tasub kriitilise pilguga üle vaadata oma rõdu, kelder või muu panipaik. Kui pole ladustatud kergestisüttivaid asju, ei ole tulekahju korral ka millelgi põlema minna.

Kui sulged kodu välisust seestpoolt võtmega ning seda muul viisil avada ei saa, hoiu võit kõigi pere liikmete jaoks ühes kindlas kohas, siis pole ka muret, et seda õnnetuse korral üles ei leita.

Kodust lahkudes ära jätta tööle vooluvõrku ühendatud elektriseadmeid (pesumasin, nõudepesumasin).

Veendu, et kodul on korras korsten, küttekehad ning elektrisüsteem. Kahtluse korral küsi nõu kogenu asjatundjalt.

Selgita välja, kas sinu kodukandis saab päästeauto ligi elumajadele ja veevõtukohale. Ära pargi autot nii, et see takistab operatiivsõidukite ligipääsu.

Kodul peaks olema tähistatud korralikult nähtava majanumbri-ga.

Oma kodu tuleohutusest saab lisaks päris hea ülevaate, täites tuleohutusala testi leheküljel www.kodutuleohutuks.ee. Helistades numbrile 1524, on ka sellel aastal inimestel võimalus leppida kokku päästeametniku poolt kodunõustamine enda jaoks sobivaks ajaks.

Turvalist suve!

Indrek Hirs
Päästeamet
Põhja päästekeskuse
pressiesindaja
511 4807

Aitame üles kasvada tervetel ja õnnelikel lastel, kes oskavad lõbutseada ja lõõgastuda ilma sõltuvusaineteta.

Kuidas valmistuda lõpupidudeks ja suvehooajaks?

Eestis viiakse regulaarselt läbi noorte sõltuvusainete tarvitamise harjumuste uuringuid, mis peegeldavad noorte käitumist erinevatel ajahetkedel.

Viimasest, 2014.a. kooliõpilaste tervisekäitumise uuringust selgus, et 11-15-aastaste osakaal, kes ei suitseta ja ei tarvita alkoholi, on võrreldes 2010. aastaga mõnevõrra suurenenud. Sarnast trendi on näha ka mujal Euroopas ja Põhja-Ameerikas. Eesti noored on aga võrdluses teiste riikidega endiselt esimeste hulgas varajase suitsu proovimise ning varajase purjujoomise poolest, ka kanepit proovinud noorte osakaal on Eestis kõrge. Seetõttu tahaksime seoses algava kooli lõpupidude- ja suvehooajaga meelde tuletada, kuidas saame ühiselt laste tervist ja heaolu parimal viisil toetada.

Alla 18-aastastel on sõltuvusainete – alkohol, tubakatoode, narkootikumid – tarvitamine keelatud selleks, et noorte tervist hoida. Sõltuvusained mõjutavad noore inimese keha ja aju tunduvalt enam, kui täiskasvanut. Nii alkohol kui kanep mõjutavad näiteks eriti kahjulikult nooruki aju eesmise osa arengut: kahjustub võime enda käitumist kontrollida, võtta vastu läbimõeldud otsuseid, õpitut meelde jätta.

Mida varem hakatakse tubakatooteid, alkoholi või teisi uimasteid tarvitama, seda suurema töönaõsusega tekib inimesel elu jook-sul uimastisõltuvus. Näiteks nikotiinisõltuvus tekib väga kiiresti peale suitsetamisega alustamist. Iga edasi lükatud aastaga, mil laps ei ole tarvitanud sõltuvusaineid, väheneb risk ajukahjustuste tekkeks.

Selgitustöö algab kodust

2016. aasta uuringust „Laste ja lastevanemate käitumine ja hoiakud“ selgus, et ligikaudu 20% viienda klassi õpilastest ei tea, kuidas nendele ema alkoholi tarvitamise suhtes ja 25% ei tea oma isa suhtumist. See tulemus peegeldab, et päris paljude lastega pole kodus räägitud, mida tema vanemad arvavad sõltuvusainete tarvitamisest.

Kui laps ei tea oma vanema seisukohti ja arvamust, on tal keeruline sellega ka arvestada. Oma lapsega rahulikult rääkides ja kirjeldades enda tundeid on võimalik ära

Karin Streimann

hoida lapse sõltuvusainete tarvitamist.

Lapsele pole vaja alkoholi pak-kuda selgitamiseks, et alkoholi juua ei tohi. Kui vanem annab lapsele alkoholi, edastab ta sõnumi, et „alkoholi tarvitamine on lapsele lubatud ja tema jaoks ohutu“.

Eespool välja toodud uuringu põhjal said enamused 5. ja 7. klasside õpilastest alkoholi proovida kodus, kui vanemad andsid seda ise lapsele. Lapsed, kellel on kodus alkoholi pakutud ja lubatud seda tarvitada, teevad seda uuringute järgi suurema töönaõsusega ka väljaspool kodu. Iga vanem vastutab oma lapse eest ja saab lapsele selgitada, mis on lubatud ja mis mitte ning mis põhjusel.

Enne lõpupidusid saavad lapsevanemad omavahel kokku leppida, et keegi ei anna lastele alkohoolseid jooke ega muid sõltuvusaineid kaasa. Lisaks sellele, et alkohol ja teised ained mõjuvad noorele oluliselt kahjulikumalt kui täiskasvanule, ei ole ükski alkohoolne jook inimese tervisele ja turvalisusele ohutum kui teine, sest nad kõik sisaldavad mürgistava toimega etanooli.

Seega tasub selgesõnaliselt väljendada, et me soovi, et noor tarvitaks ühtegi alkohoolset jooki, sh ka lahjasid jooke nagu siider ja õlu.

Noortega saab ühiselt arutada ja kokku leppida, kuidas nad tahaksid oma lõpupeo või suvepeo veeta, et see oleks nende jaoks tore ja vahva üritus ning et vanemad

ei peaks samal ajal oma laste heaolu pärast muretsema.

Kõik sõltuvusained on keelatud

Oluline on mees pidada, et alaealise sõltuvusainete kättesaadavaks tegemine on samuti keelatud. See hõlmab endas nii nende ainete müümist, ostmist kui ka pakku-mist. Kõigil, kellel noor endale keelatud aineid osta palub, on kohustus veenduda, et tegemist ei ole alaealise isikuga. Kui poes on näha mõnda noort ise alkoholi ost-mas või ostab talle seda mõni täis-kasvanu, siis näidakem üles koda-niku julgust ja sekkugem. Näiteks võib paluda müüjal küsida noorelt vanust tõendavat dokumenti. Mõelgem, kas me ise tahaks, et keegi sekkuks, kui enda laps püüaks salamahti alkoholi või teist sõltuvusainet osta?

Kuigi noor võib proovida alkoholi või teisi sõltuvusaineid selleks, et kogeda midagi uut ja põnevat, on teinekord tarvitamise põhjuseks hoopis soov lahendada seeläbi oma muresid. Mõne noore jaoks on meelehärmade kasutamine vahendiks stressi ja negatiivsete tunnetega hakkama saamiseks.

Siinkohal on jälle oluline roll täiskasvanul märgata ja sekkuda, sest silma kinnipigistamine võib lükata noore veelgi sügavasse auku, kust ta iseseisvalt välja ei saa. Mõnuainete tarvitamine on tihti-peale märgiks, et noor vajab kõrvalseisjate abi. Selleks kõrvalseisjaks saab olla igaüks meist – kes märkab poes alaealist alkoholi ost-mas, poe ees suitsetamas, bussis purjuspäi tuikumas või kuuleb oma lapselt, et tema sõber on hakanud kanepit tarvitama.

Noori ajab erinev suhtumine alkoholi ja keelatud ainetesse ainult segadusse, sest kuidas saab öelda, et üks aine on noore jaoks „vähem ohutu“ kui teine? Alaealise jaoks on kõik sõltuvusained keelatud ning kui seda sõnumit edastavad nii lapsevanemad kui ühiskond laiemalt, väheneb oluliselt noorte sõltuvusainete tarvitamine ning seeläbi ka noortega juhtuvate õnnetuste, mürgistuste ja traumade arv.

Teili Piiskoppel
Politsei- ja Piirivalveamet

Karin Streimann
Tervise Arengu Instituut

Võidutulest süttivad külade jaanituled

Traditsiooniliselt toimub 23. juunil, võidupühal, Harjumaal Maakaitsepäev. XXI maakaitsepäev toimub algusega kl 10.00 Padisel. Seal toimub presidendi poolt süüdatud võidutule vastuvõtmine ning üleandmine omavalitsusjuhtidele kaasaviimiseks, et sellest süttiksid külade ja valdade jaanituled. Kosel annab vallavanem Merle Pussak presidendi poolt süüdatud võidutule üle kü-lade esindustele 23. juunil kl 18.00 vabadussamba juures (Kose kalmistul). Vabadussamba jalamile asetatakse pärjad, esineb Kose Pasunakoor.

Kose valla külates toimuvad jaanituled: 22. juunil kl 20.00 Kose jaanituli, 22. juunil kl 19.00 Harmi jaanituli, 23. juunil kl 20.00 valla jaanituli Kõue Rahva Maja juures, 23. juunil kl 18.00 Ojasoo jaanituli, 23. juunil kl 19.00 Ravila jaanituli, 23. juunil kl 20.00 Oru jaanituli, 23. juunil kl 20.00 Kose-Uuemõisa jaanituli.

Täpsem info jaanituledest Kose valla kodulehelt www.kosevald.ee. Kena jaaniaega!

Kose Vallavalitsus

MITÜ TORE AEG
ootab Kose valla noori
vanuses 12 – 16 aastat

METSALAAGRISSE 17. – 18. augustil

Laagrisse registreerumine Kose Noortekeskuses noorsootöö spetsialisti Angela Kilk juures või angela@kose.ee 5882229

Osalusasu 5€ maksta registreerumisel

2-päevase laagri täpsema ajakava ja vajaminevate asjade nimekirja saab iga osaleja registreerumisel

LAAGRIS TOIMUVAD TEGEVUSED: köiekooolitus (laskumine, tõusmine, erinevad sõlmed); õhupüssis laskmine; vibulaskmine; tähelepanu ja mõtlemismängud; lõkke tegemise õpetus ja tuleohutus metsas; maastiku- ja meeskonnamängud; takistusraja läbimine; paintball ja palju muud õpetlikku ja põnevat.

23. juunil algusega kell 20.00 Kõue Rahva Maja juures ansambel SADA JA SEENED puhvet * sissepääs tasuta

Skulptuurikoda on maaettevõttena just selline, nagu neid ideaalis ette kujutatakse – kindlalt eristuv ja omanäoline ning võimaldab omanikul kogu töö teha kodust kaugele minemata.

Kuivajõe küla põnevaim paik

Kuivajõe külas asub üks maaliline hoone, mille sees ja ümber on palju uudistamisväärsusi. Vanasse viljakuivatise on rajatud esinduslik Skulptuurikoda!

Uudistajale on Skulptuurikoda esmapilgul nagu tohutu näituse- või messihall, kus saab näha lugematut kogust purskkaevusid ja erinevaid kujusid.

Kuivatist loodud koda näeb sõna otseses mõttes lahe välja. Kõrgetele kiviseintele on ehitatud läbipaistvad seinad ning tulevikus saab hoone ka läbipaistva katuse. Suurtes saalides on palju valgust ja väga- väga kõrged seinad.

Külalised on kõige enam oodatud kevadel ja suvel, sest siis on Skulptuurikodas kõige ilusam. Paljud erinevad purskkaevud vulisevad, sammaste ümber loksavad viinamarjad, mis ka reaalselt saaki kannavad ning kõikjal õitseb palju palju lilli.

Osta saab kohapealt, poest ja netist

Ent ettevõtte põhitegevusala pole mitte kaunite kujude näitamine vaid müük kodudesse ja ettevõtetesse. Lisaks valmistoodangule saab tellida ka just täpselt niisuguse kuju või purskkaevu, mis ehitus- või renoveerimistöö juures üldmuljele just selle õige nüansi lisab.

Loomulikult ei pea Skulptuurikodast tellimiseks tingimata ise kohale sõitma. Ettevõtte on toimiv veebikodu, kust on mugav tellida, samuti müüvad Skulptuurikoda toodangut kõik Bauhofi kauplused Eestis. Müügivõrk katab ka Soomet, kuid seal saab Skulptuurikoda purskkaevusid ja kujusid osta Bauhausi kauplusest.

Skulptor Kain Rezev soovib siiski keerulisemate soovide korral kontakti võtta ja läbi tulla, sest ise uudistades-katsudes saab kõige paremini selgeks, milline taies on just see kõige õigem. Isegi nii on tehtud, et koju proovitakse nelja-viit õuevaasi, enne kui leitakse see, mis konkreetse kodu juurde kõige paremini sobib. Tellida võib nii kuju kui ka vaasi, purskkaevu kui ka rõdupiirde, kamina või teesilutuspiladid.

Viimaseid muide poemüügiks enam ei tehtagi, sest pärast seda,

kui Rezev nende valmistamise ja müügiga katset tegi, tuli tal valida – kas jätkab sillutisekivide või kujudega. Mõlemaid tellitakse palju ning mõlema loomiseks ei jagu aega. Aga vormid on alles ning kui keegi koduvallast tellida tahab, on see täiesti võimalik.

Kõik Skulptuurikoda tooted on valmistatud kvaliteetsest kipsist ja betoonist, mille pinnaviimistlusel saab pakkuda erinevat lahendusi. Kain Rezevi sõnul on Eestis ja Soomes kõige eelistatumaks pinnaviimistluseks antiik – hall kivi tumedate varjunditega.

Tallinna jaoks oli ettevõtmise liiga suureks kasvanud.

Olgu öeldud, et kauni skulptuuri või purskkaevu hooldus ei ole ülemäära keeruline ning tootjalt müüjalt saab selle kohta üksikasjalikud juhised. Ka pole kauni purskkaevu pidamine liiga kulukas – elektrit kulub umbes samapalju, kui võtaks keskmine lambipirn.

Esimene purskkaev endale

Ettevõtja Kain Rezev on skulptuure teinud juba kaheksateist aastat. „Kõik algas sellest, et ma tahtsin en-

dale purskkaevu,” meenutab mees. „Aga sobivat polnud kusagilt leida. Üks firma oli valmis mulle purskkaevu Hiinast kohale tooma, aga tarneaeg oli kolm kuud, terve na kohale jõudmist ei garanteeritud ja raha, mis ma vaatamata sellele maksma pidin, võrdus kahetoalise mustamäe korteriga mis oli minu jaoks liiga palju. Mõtlesin hoolikalt kõik läbi ja tegin betoonist ise oma purskkaevu... Kui juba tegemiseks läks, siis paar vaasi tegin ka.”

Et sellest isetegemisest saab tema kutsumus, töö ja karjäär järgnevateks kümneteks aastateks, polnud Kainil siis veel aimugi. Kunstiharidust oli mehel koolipoisina käidud kunstilaagrite jagu, ent seal õpetati joonistamist, mitte skulptuuri.

Sõbrad, kes külas käisid ja tema töid nägid, soovitasid Kainil tõsiselt müügivõimalusi otsida – nii kenad tundusid need tööd.

Ja noor skulptor prooviski. Tegi esimesed paar näidistööd valmis ja pakkus aianduspoodidesse müüki.

„Ja need kõik osteti ära ja küsiti juurde!” kõlab Rezevi hääles elevus ja üllatus veel tänagi. „Vaatamata sellele, et tegelikult olid need üsna algelised tööd... Igatahes sain ma julgust juurde ja tegin uusi vorme. Kogu raha, mis ma teenisin, investisin uutesse vormidesse.”

Muide, vormide tegemine on Kain Rezevi töös üks aja- ja rahamahukamaid töid. Kui vorm valmis, võib sellega aastaid kujusid

juurde luua.

Skulptuurikodas valmivad vormid peamiselt talvel, siis on klientide teeninduse ja müügivõrgu korraldamise kõrvalt rohkem aega.

Tallinn jäi kitsaks

Nii oli sündinud üks paljudest Eestis toona nii levinud garaažiettevõtetest. Ainult et selles garaažis ei putitatud autosid vaid loodi ilu. Ühel hetkel jäi garaaž kitsaks ning Tallinn samuti – mastaapne töö eeldas vastavat ruumi.

Skulptuurikoda koduks sai Kuivajõe küla Kose vallas, kus kunstnik leidis vana viljakuivati. Kõrge hoone seinad koosnesid kivist ja eterniidist, viimasest olid umbes pooled tahvlid tuultega minema lennanud. Majani ei viinud toona isegi mitte teed.

Renoveerimistöö tulemus on väärt uudistamist ja imetlemist. Nii mõnigi plaan on veel teostamata, näiteks peaks hoone saama endale ka läbipaistva katuse.

Praeguseks on Kain Rezev jõudnud sinnani, et tahab oma oskusi ka teistele õpetama hakata. Nii saab Skulptuurikotta minna õpilasekursioonile, mille käigus õpilased ka ise väikese kuju loovad, samuti plaanib skulptor tulevikus avada ka Skulptuurikoda keraamikaringi. Ehk avastab keegi just tema juures, mis teda elus kõige enam huvitab.

Anne-Mari Alver

Leanne Siimumäe

Kose Spordikooli õpilased Euroopa omavanuste tiitlivõistluste norme ületamas

Rõõm on tõdeda, et talvistel treeningutel nähtud vaev hakkab ennast ära tasuma. Leanne Siimumäe ja Kiur Kalme on alustanud suvist kergejõustiku hooaega väga hästi. 14. mai nädalavahetusel Leedus, Alytuses peetud Balti heitealade maavõistluse võitis Eesti koondis Leedu ja Läti koondiste ees.

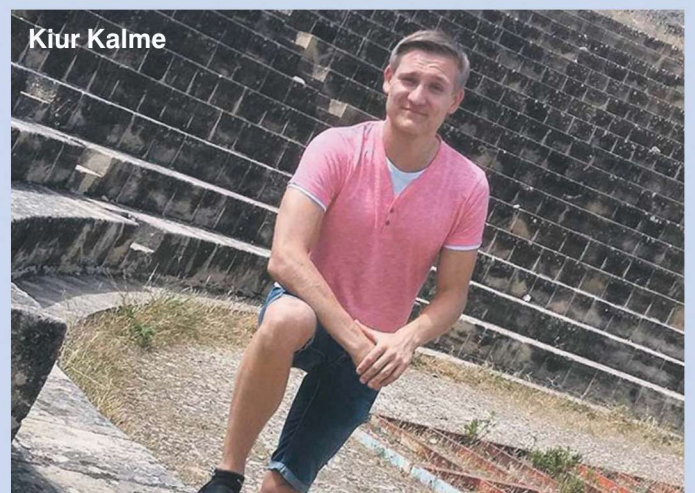
Heitealade Balti maavõistlusel võisteldakse kuulitõukes, ketta- ja vasaheites ning odaviskes U18, U20, U23 ja täiskasvanute vanuseklassides.

Igal alal ja igas vanuseklassis osalevad koondised ühe sportlasega. Odaviskes täitis Kiur Kalme tänavu Gruusias toimuva U18 EM normatiivi (64.00) visates uueks isiklikuks rekordiks 65.54 ning saavutades 2 koha. Lisaks saavutas Kiur komanda koha kettaheites tulemusega 45.01 Lätis, Jekabpilsis 22.-23. mail toimunud Balti noorte mitmevõistluse maavõistlusel kogus Eesti noormeesed ja neidude U18 ning U20 koondvõistkond kokku 360107 punkti, edestades ülekaalukalt Leedu ja Läti noortekoondiseid. Leedu mitmevõistlejad kogusid 328649 punkti ning Läti noored said kokku 308318 punkti.

Tänavusuviste noorte tiitlivõistluste normatiiv alistus meie noorele mitmevõistlejale Leanne Siimumäele, kes üldarvestuses saavutas 4. koha tulemusega 4977 punkti.. Leanne üksikala tulemused: 100m tj 15,70; kõrgus 1,69; kuul 13,85; 200m 27,79; kaugus 5,39; oda 44,72; 800m 02:44,11

Palju õnne meie tublidele noortele ja edu järgnevateks võistlusteks!

Erik Horn

Kiur Kalme

Koguperepäev Mia Suvepidu kutsus - koerhaldjas Mia on tagasi!

18.-19. juunil toimub Kose vallas, Polli Loomaia suur koguperepäev Mia Suvepidu. Kohale tuuakse batuudilinnak, osaleda saab mitmesugustes töötubades ja isad saavad omavahel erinevatel võistlustel mõõtu võtta.

Koerhaldjas Mia on ilmselt juba paljudele tuntud muinasjutuline tegelane, kelle nimelisi sündmusi on Kose vallas ka varasemalt toimunud. Mia jõulumaa alustas Polli Loomaia, rändas sealt kasvades edasi Viikingite külla ja siis viiendal aastal enne pausi oli Paunküla Healukeskuses.

Edasi võtsid tegijad jõulumaa-

dest natukeseks pausi, et leida see oma koht, aga jõulutundeta lapsed siiski ei jäänud: „Viiendaks jõulumaa aastaks ilmus mul raamat Mia muinasjutud ja Kaari Sillamaa palus mul kohe üks raamat enda jaoks kõrvale panna,” selgitas Mia autor Kadi Urbas ja lisas: „No ja nii me siis veetsimegi kaks aastat hoopis Kaari tehtud muusikali karussellis.”

Esmakordselt korraldatakse nüüd ka Mia jõulumaa n-õ suvine versioon. Kas jõulumemm ja jõuluat ka kohal on, ei oska Mia Suvepidu projekti korraldaja Cätlin Juursalu veel öelda: „Me veel ei tea, kas neil on aega tulla, kuid Mia tuleb oma nähtamatul kujul kindlasti,” lubas Juursalu.

Kohale tuleb batuudilinnak

Mia raamatu autori Kadi Urbase sõnul on väga vaevalt arvata, et jõulumemmest ja päkapikudest sobib rääkida vaid jõuluajal: „Ega nad suveks ju kuskile ära ei kao - elavad ikka omasoodu edasi, aga kas teie teate mis nad sel ajal teevad?”

Urbas leiab, et inimesed lihtsalt ei kujuta ette kui oluline aeg on suvi muinasjutumetsa elanikele - siis sünnivad haldjad. Ka inimeste silmale on see jaanide paiku nähtav - iga sündinud haldja kohta süttib metsa all üks jaaniuss.

Koguperepäeva projektijuhi Cätlin Juursalu sõnul on pro-

gramm suur ja äge nagu Mia asjad ikka: kohale tuuakse batuudilinnak, toimuvad erinevad töötoad, hinna sees on ka Polli Loomaia külastus ning suvekuues päkapikud räägivad lastele loomadest, ennetustööga on kohal on ka Kose Päästekomando ning tulemas ka raudteeohutus oma põrandamänguga „Aga mina?“, samuti osalevad ennetustöös ka politsei ning kiirabi. Küllastajatel on võimalik keelatud suurt loosiratast, sõita Polli hobuse või poniga. Kavas on veel muidki asju, kuid kõike ei taha Juursalu reeta, öeldes, et avastamiserõõmu peab ju ka jääma.

Korraldajad loodavad kokku kutsuda ka laada, mis koosneks ko-

halike tootjate ja käsitöölise toodangust:” Ootame huvilisi oma toodangut ja käsitööd müüma,” julgustas Juursalu kõiki laadal kaubelda soovijatel julgelt ühendust võtta.

Mia Suvepidu piletid on müügil Piletilevis kuid neid on võimalik osta ka kohapealt.

Ikka ka heategevuslik pool

Igal Mia üritusel on võimaldatud kellelegi tasuta sissepääsu, kui selleks on vahendid leitud. Seegi kord on võimalik igalühel läbi koerhaldjas Mia kodulehe osta oma valla vähekindlustatud peredele perepilet ja toetada selle läbi nende tulekut. Selleks tuleb aidata soovijal minna kodulehele

www.koerhaldjasmia.eu, leida sealt üles e-pood ja osta soovitud hulk vähekindlustatute pileteid. Annetatud kohad annab edasi valla sotsiaaltöötajale, kes saab need edastada puudust kannata-vatele peredele.

Suur koguperepäev Mia Suvepidu kaasab poolsada vabatahtlikku ja saab teoks tänu väga paljudele toetajatele nagu Joon trükikoda, Boilipood, Saku Läte, Tre raadio, Scalewireless, Aim Reisid ja paljud teised.

Mia Suvepidu korraldab MTÜ Noor lse-Loom. Lisainfo
www.koerhaldjasmia.eu või
www.polliloomaaded.ee

Kosel saab nüüd lihtsalt puhta vee majja

OÜ EL Konsult käivitas mai-kuus koostöös Kose Vallavalitsuse ning veeetevõttega Kose aleviku ühisveevärgi ning –kanalisatsiooniga (edaspidi üvk) liitumise projekti.

Aastatel 2009-2012 rekonst-rueriti Kose aleviku üvk ning loodi sellega liitumiseks võimalused enam kui kahesajale kinnistule. Täna on seda võimalust kasutanud pea pooled.

Kose Vallavalitsus koostöös OÜ-ga EL Konsult ning OÜ-ga Kose Vesi

on töötanud välja skeemi, mille järgi tänaseks üvk-ga mitteliitunud kinnistuomanikele antakse võimalus lihtsamalt liituda. Kinnistu omaniku eest korraldatakse kõik vajalikud paberid, organiseeritakse ehitustööd ning soovi korral saab kõige selle tasuta järelmaksuga. Kaevamistööd korraldab Kose-Uuemõisa ettevõtte AS K.U.Mell. Kinnistute reaalne liitmine üvk-ga toimuks 2016. aasta teises pooles. Standardlahendus toob tuppa ühenduse kanalisatsiooniga ning veemootjaga varustatud veetoru (veemootusõlm). Tööde eest järelmaksuga tasudes kujuneks tänaste arvutuste järgi keskmiseks maksumuseks 47 eurot kuus ning liitumiseks tehtud tööde eest tasumine toimuks 4 aasta jooksul. Mingit eraldi liitumistasu OÜle Kose Vesi tasuda ei tule.

Kui kellelgi on soov kodus suuremaid ümberehitusi teha (olgu selleks siis vanni, kraani või vee tualeti paigutamise) saab selles osas ehitustööde teostaja K.U.Mell-iga iseseisvalt läbi rääkida ja neilt kõik ühe korraga tellida. Tööde finantseeri-

ja, IN Bank on nõus ka muid vee- või kanalisatsiooniga seotud lisatöid finantseerima. Selguse mõttes rõhutame, et neid projekti standardpaketti ei hõlma ja see tuleb juba iseseisvalt läbi rääkida.

Kõikide täna üvk-ga mitteliitunud kinnistuomanikega võetakse ühendust El Konsult OÜ esindaja poolt. Huvi korral lepatakse telefoni teel kokku aeg ja koht kõikide üvk-ga liitumiseks vajalike tööde ja finantseerimiseks vajalike dokumentide kordaajamiseks ning projekti juhi esindaja saabub kliendi juurde talle sobival ajal. Kohtumise ajal sõlmitakse lepingud ning edaspidise eest hoolitseb projektijuht. Koostatakse ka konkreetne kalkulasioon ehitustööde maksumuse osas antud kinnistule, mis kooskõlastatakse kinnistu omanikuga.

Soovitame siiralt kasutada seda head võimalust!

Küsimuste korral võib pöörduda ka OÜ Kose Vesi poole.

Margus Proos
OÜ Kose Vesi juhataja

Ametlikud teated

Kose vallavalitsuse 26.01.2016 korraldusega nr 50 võeti vastu ja suunati avalikule väljapanekule Kiruvere külas asuva Kaabermatsi kinnistu detailplaneering. Detailplaneeringu avalik väljapanek toimus ajavahemikul 13.05.2016 kuni 27.05.2016. Kose vallamajas, Hariduse tn 1, Kose alevik. Detailplaneeringu eesmärk on Kaabermatsi kinnistu maa sihtotstarbe osaline muutmine elamumaaks, kolme elamukrundi ja ühe transpordimaa krundi moodustamine. Elamukrunte teenindava taristu asukoha määramine. Detailplaneering ei ole val- la üldplaneeringut muutev. Ettepanekuid ja vastu- väiteid detailplaneeringu avalikul väljapanekul ei esitatud. Detailplaneering esitatakse Kose Vallavo- likogule kehtestamiseks.

tastritunnus 33801:001:0491, pindala 1239 m2, sihtotstarve tootmismaa 100%) alghinnaga 5000 (viis tuhat) eurot.

Enampakkumise tingimused:
tagatistrahaga on 10 % alghinnast;
osavõtutasu on 50 eurot.

Suuline enampakkumine toimub 13.06.2016 kell 09.00 Kose vallamajas Hariduse tn 1, Kose alevik, Kose vald, Harjumaa. Pakkumise toimumise ajaks peavad olema tasutud tagatistrahaga ja osavõtutasu vallavalitsuse a/a kontole nr EE872200001120132608 Swedbank.

Täiendava info saamiseks võib ühendust võtta tel: 530 44048, haldusjuht Andres Lutsar.

Kose Vallavalitsuse 17.05.2016 korraldusega nr 272 „Detailplaneeringu algatamine ja detailplaneeringu realiseerimisega kaasneva keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmine“ on al- gatatud Oru külas asuva Nurme ja Eesnurme kinnistu detailplaneering (kat.nr 33701:004:0697, 33701:004:0699). Detailplaneeringu eesmärk on viie elamukrundi moodustamine, viie üksikelamu ja abihoonete ning neid teenindavate teede ja taristu ehitusõiguse seadmine. Planeeritava ala suu- rus 20000 m2. Planeeringuga kavandatud tegevus- te reliseerimiseks teostatakse vajalikus ulatuses geoloogilised ja geodeetilised uuringud. Nurme ja Eesnurme kinnistud asuvad detailplaneeringu koostamise kohustusega alal. Detailplaneering ei ole Kose valla üldplaneeringut muutev.

KOSE VALLAVALITSUS MÜÜB SUULISEL ENAMPAKKUMISEL KOSE VALLALE KUULUVA KORTERI

Harju maakonnas Kose vallas Kose-Uuemõisa ale- vikus Kase tn 6 asuv korteriomand (622/6216 mõt- telist osa kinnistust ja reaalosa eluruum nr 3, mille üldpind on 62,20 m2, registriosa nr 6667902, ka- tastritunnus 33701:002:0092, pindala 2248 m2, sihtotstarve elamumaa 100%) alghinnaga 40 000 (nelikümmend tuhat) eurot.

Enampakkumise tingimused:
tagatistrahaga on 10 % alghinnast;
osavõtutasu on 50 eurot.

Suuline enampakkumine toimub 13.06.2016 kell 09.30 Kose vallamajas Hariduse tn 1, Kose alevik, Kose vald, Harjumaa. Pakkumise toimumise ajaks peab olema tasutud tagatistrahaga ja osavõtutasu val- lavalitsuse a/a kontole nr EE872200001120132608 Swedbank.

Korteri vaatamiseks ja täiendava info saamiseks võib ühendust võtta tel: 530 44048, haldusjuht Andres Lutsar.

KOHILA VINEER

Tule osale Euroopa moodsaima tootmise käivitamisel!

Kohila Vineer OÜ on Latvijas Finieris tütarettevõtte. Latvijas Finieris on üks Euroopa juhtivatest vineeritootjatest. Kontserni koguinvesteering oma Eestis asuvasse tehasesse ulatub kuni 80 miljonit euronit, mis on üks viimase aja suuremaid investeeringuid Eesti tootmissektoris. Kohila Vineer OÜ on kasepuidust spooni ja vineeri valmistav puidutöötlemise ettevõtte. Lõpp-tooteks on kõrge kvaliteediline niiskus -või veekindel, erinevate pinnakatetega vineer, mille peamised kasutusvaldkonnad on ehitus, transporditööstus, laevaehitus ja mööblitööstus. Avatava tehase käivitumisel lisandub tehases 150 uut töökohta.

Ootame oma meeskonna täienduseks

PUIDUPINGI OPERAATOREID

Peamised tööülesanded:

- Tootmisliini häireteta töö tagamine
- Töö erinevate seadmetega.
- Kvaliteedi nõuetest kinnipidamine
- Seadme töös tekkinud tõrgete eemaldamine

Sinult ootame:

- Arvutioskust vähemalt algtasemel
- Tehnilist taipu
- Kohusetundlikkust, täpsust, korrektsust
- Valmisolekut vahetustega tööks, sh öised vahetused ja töötamine nädalavahetustel
- Iseseisva töö oskust

Kasuks tuleb:

- Töökogemus puidutööstuses
- Inglise või vene keele oskus vähemalt algtasemel

Omalt poolt pakume

- Püsivat tööd
- Kaasaegseid töö- ja olmetingimusi valmivas tootmishoones
- Väljaõpet nii kohapeal kui teistes Latvijas Finieris tehastes
- Vahetustega tööd (12-tunnised vahetused)
- Turule vastavat töötasu

TÖÖTUKIJUHTI

Peamised tööülesanded:

- Toodangu ja materjalide peale-ja maha laadimine töstukiga;
- Kauba vastuvõtmine ja väljastus;
- Saatedokumentide kontroll

Sinult ootame:

- Töstukiga töötamise kogemust ja kutsetunnistuse olemasolu
- Head eesti keele oskust
- Kohusetundlikkust, täpsust, korrektsust
- Valmisolekut vahetustega tööks, sh öised vahetused ja töötamine nädalavahetustel
- Iseseisva töö oskust

Kasuks tuleb:

- Vene või inglise keele oskust algtasemel

Omalt poolt pakume

- Püsivat tööd
- Kaasaegseid töö- ja olmetingimusi valmivas tootmishoones
- Väljaõpet
- Vahetustega tööd (12-tunnised vahetused)
- Turule vastavat töötasu

Kandideerimiseks saada oma CV või enesetutvustus personal@kohilavineer.ee või Jõe 21, 79808 Kohila hiljemalt **05. juuli 2016**. Võimalik täita ka töölesoovija ankeet kohapeal. Täiendav info tel. +372 56888519 või +372 482 0283.

Seal, kus sulgub eluraamat,
algab mälestustemaa...

Lahkus
ARNOLD LOIK

Eakateklubi Elulõng
avaldab südamlukku
kaastunnet lahkunu
omastele.

Avaldame kaastunnet Sil-
viale, Moonikale, Martinile
abikaasa, isa ja vanaisa

ARNOLD LOIK

surma puhul.

Melanie, Tamara, Jaanika.

Puhka rahus,

ANTS KIIPUS

Sind jääb mälestama
Endel perega.

Avaldame kaastunnet
Taimale
abikaasa

ANTS KIIPUSE

surma puhul.

Pikk 18 naabrid

Avaldame südamlukku
kaastunnet lähedastele

ANTS KIIPUS'e

kaotuse puhul.

Kanavere külaelanikud ja
MTÜ Kanavere
Külaarenduse Selts

Meie siiras kaastunne
Taimale lähedastega
abikaasa

ANTS KIIPUSE

kaotuse puhul.

Kaaslased MTÜ-st
Höbelõim

Südamluk kaastunne
omastele

ARVET LEEDMAA

lahkumise puhul.

Johannes, Viive ja
Kärt Kübar

Avaldame kaastunnet
Eerika Kernerile

VENNA

surma puhul.

Kose-Uuemõisa
eakateklubi Sügisrõõm
ja käsitööring

Südamluk kaastunne
Berta Jürgensonile
elukaaslase

VALDUR ÕLLE

surma puhul.

Seltsing „Kuldne Sügis“

Avaldame südamlukku
kaastunnet Valentina
Roometile ämma

ANITA ROOMETi

surma puhul.

Kolleegid ASist
Maru Metall

Ei võta sõnad leinavalu,
ei kuivata nad pisaraid...

Südamluk kaastunne
Kristiina perele
isa ja vanaisa

LEONID SAMOHHINI

surma puhul.

Perekond Jakimovitš

Avaldame kaastunnet
Valentina Samohhinale
abikaasa

LEONID SAMOHHINI

surma puhul.

Naabrid

Avaldame kaastunnet Ilse
Nummule ja tema pojale
abikaasa ja isa

VALTER NERMANI

kaotuse puhul.

Endised kaastöötajad
SA PERH Kose
tuberkuloosiosakonnast

Me südameis Sa elad ikka,
jääd mõtteis meie keskele.

Meie südamluk
kaastunne omastele

HELVI HANIKATI

kaotuse puhul.

Klubi Elulõng ja ansambel
Kanarbik liikmed.

Mälestame
kauaaegset liiget

**ERKI MEN-
DELMANN'i,**

avaldame kaastunnet
lähedastele.
Seltsing „Kuldne Sügis“

Avaldame kaastunnet
Ants Hanikat'ile

ABIKAASA

surma puhul.

Kodu 1A elanikud

Sügav kaastunne
Taimale

ABIKAASA

kaotuse puhul.

„Puruvana“ kaupluse
kollektiiv

Avaldame kaastunnet
Aili Valdile perekonnaga
armsa

VENNA

kaotuse puhul.

Kose-Uuemõisa
lasteaia-koolipere

Saab igaüks meist
kingituseks aja,
ta kestvust keegi
meist ei tea...

Südamluk kaastunne
Arvi Avikson'ile kalli

ÕE

surma puhul.

Maimu, Mait, Naima,
Kalju, Aada, Milvi

Seal, kus sulgub eluraamat,
algab mälestuste maa...

Südamluk kaastunne
Epule kalli

ISA

kaotuse puhul.

Anneli, Lea ning Kose
Kirilind praegused ja
endised tantsijad.

Südamluk kaastunne
Marikale perega kalli

ISA

kaotuse puhul.

Perekonnad Metsis, Sokk,
Viir ja Meeli lastega.

Armas Marika perega!
Langetame leinas pea, kui
jätad huvasti oma kalli

ISAGA

Kunstiklubi Sidrun

Südamluk
kaastunne Gerlile

ISA

surma puhul.

Perekonnad Mae,
Rohtsaar, Uibo ja Viir.

Südamluk kaastunne
kallile õpetaja
Marikale

ISA

kaotuse puhul.

Oru Põhikooli 23.lend.

Sügav kaastunne
Neemele perega
venna

VILLU

surma puhul.

Perekonnad Mae, Metsis,
Sokk, Viir ja Meeli lastega.

KOSE VALLAS

SÜNDISID

Raimond Ridala
Karl Sebastian Talvik
Grethel Sikk
Laura Sööt
Helene Huusmann
Heleene-Lisete Valdi

SÜNNIPÄEVAD

Helle Kivilaid 85
Hillar Selmet 85

Toivo Rõös 80

Raul Tamm 75
Kuido Vaisma 75
Elviira Reismaa 75
Raul Tamm 75

Niina Tall 70
Maimu Pavelts 70
Mai Rahumägi 70
Inge Tuuleveski 70

Endla Orav 65
Toomas Tiitson 65
Ingrid Põllu 65
Hans Järvik 65
Guido Tismus 65
Sirje Tint 65

Marje Lusti 60
Maila Rebane 60
Eve Saadi 60
Eiko Suuster 60
Peeter Lebedev 60
Kalle Rüütsalu 60
Vahur Murumaa 60

JÄÄDAVALT LAHKUSID

Arnold Loik
Valdur Õlle
Ants Kiipus

Aksel Karu
Leonid Samohhin
Lilia Neeme
Anita Roomet
Helvi Hanikat

Ehitusluba. Kasutusluba. Hoonete
seadustamine. 5220023, Mikk

Müüa toored küttepuid - lepp
33€/ruum, sanglepp 36€/ruum, kask
39€/ruum. Alates 7 rm transport tasu-
ta. Tel: 55518498

Korstnate ja korstnapitside ehitus. Tel:
5557 9399

Müüa saetud ja lõhutud küttepuid pik-
kusega 30–60 c. Hind alates 33 eu-
rot/rm. Kojuvedu. Tel. 5227345. e-
post: marek406@gmail.com

Ostan väiksema (kuni 10 ha) metsa-
maa, mis võib olla osaliselt raiutud ja
koormatud hüpotekiga. Võib paku-
da raieõigust. Tel. 56389588 e-kiri: ki-
vilo1@hotmail.com

Pakume tööd välikoristajale Kosel,
töö toimub kaks korda nädalas
(E ja N), sinna kuulub ka muruniit-
mine. Infot saab: Uljas 56568825.

Müük lõhutud küttepuid kohale-
toomisega. Lepp 33 eur/rm, sang-
lepp 35eur/rm, kask 37eur/rm,met-
sakuiv okaspuu 34 eur.rm. Tel.
5099598

Ära anda 50m kastmisvoolikut ja
kaablrull. Kontakt: 56625561.

Müüa saetud ja lõhutud küttepuid pik-
kusega 30–60 cm. Hind alates 33
eur/rm. Kojuvedu. Tel. 5227345. e-
post: marek406@gmail.com

Muruniidukite, murutraktorite ja rai-
derite hooldus- ja remonditööd.
Mootorsae hooldus- ja remondi-
tööd. Keesitustööd! Veeteenus
multilift kalluriga, Volvo FL6. Kütte-
puude müük koos transpordiga.
Mobiil: 50 49 838.
Võtikmetsa OÜ. Võtikmetsa talu,
Lõõra küla, Kose vald

Korstnapühkimisteenus, Korstna-
sõber OU Peep Sõber tel.56505189
korstnasober@gmail.com

Müüa kitsi ja lambaid.
Tel. 53 018 256 Kadri.

METALLIEKSPERDID OÜ on spetsialiseerunud
head välimust ja täpsust nõudvate
eritellimustoodete tootmisele.

www.metalliekspertid.ee

OTSIME OMA KOLLEKTIIVI:

KEEVITAJA-KOOSTELUKKSEPPA

Tööülesanded: Eritellimustoodete koostamine
ja keevitamine TIG meetodil,
peamiselt roostevaba teras, aga ka teras.

METALLITÖÖDE KOOSTELUKKSEPPA

Tööülesanded: Eritellimustoodete koostamine
tööjooniste järgi. Kandidaadilt eeldame
nutikust ja head tehnilist taipu.

Töökoht asub: Hoidla tee 9, Vaida, Rae vald

Töö on vaheldusrikas, huvitav ja nõuab kaasamõtlemit.

Kandideerimiseks palume saata CV:

kaia.talvik@metalliekspertid.ee

Kontaktisik: Kaia Talvik, tel. 52 23 180

VALLY POOD
Vanast uus, kleidist pluus!

TAAS AVATUD
 uuel aadressil Pikk 9a, Kose

PAKUME UUSKASUTUSEKS:
 mööblit, nõusid, maale, kodukaupu
 ja -tekstiile, riideid kogu perele.

T, R 11-16 • K, N 11-19 • L 11-15

Kopp-laadur JCB 4 CX teenused

BESTKOP

• kaevetööd
 • pinnasetööd
 • hüdrovasartööd
 • laadimistööd
 • tõstetööd
 • lumekoristustööd

Info ja tellimine: 5378 5222, www.bestkop.ee

VOTEX HOUSE

Reedel 10.06 9-14 Kose Konsumi vastas müügiplatsil
 kvaliteetse eestimaise voodipesu
SOODUSMÜÜK otse tootjalt tarbijale!

• Kirju tekikott al 9,30 €
 • Kirju voodilina al 5,50 €
 • Kirju padjapüür al 1,50 €

Suur valik puuvillaseid kummiga voodilinu!
 Kõrgekvaliteetne puuvillasatiinist voodipesu.
Sõbralikud hinnad, tule tutvuma ning soeta kauakestev kodumaine voodipesu ka endale!

ÜLLATUS! Ostes vähemalt 35 € väärtuses tooteid, kingituseks TASUTA tekk!

www.votex.ee

AKTSIASELTS K.U.MELL

MÜÜB
 LIIVA
 KRUUSA
 KILLUSTIKKU
 SÕELUTUD MULDA

Transpordivõimalus
 Täpsemalt telefonil 5648 3838 ja kodulehel www.mell.ee

GLASAKEN
Me armastame aknaid!

AKNAD UKSED
ERIKUJU AKNAD VÄLISUKSED LÜKANDUKSED

Ainult meil 2 nädalat akende valimine
 Ainult meil 30% sissemaks
 Ainult meil kaasa kingitus

Tallinn: Laki 36
 8 sissekäik 3. korrus
 Avatud: E-R 9-17
 tallinn@glasaken.ee
 reva@glasaken.ee
 mob: 555 15 766
 tel/faks: 6098 862

glasaken.ee

HINDPERE OPTIKA

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

Silmade kontroll maksab 15 €
 Prillitellijale on kontroll 8 €
 Prillitellivale lapsele 5 €

17.06. 2016.a. kella 10.00-st
 KOSE SPORDIMAJAS teave ja ette registreerimine telefonil 5323 2454

ORU TEHNOÜLEVAATUS
 Avatud T, N 9.00 - 19.00
 L 9.00 - 16.00
 REHVITÖÖD kokkuleppel tel 56221499

K-U TREIMER OÜ EHITAB, REMONDIB:

✓ ehitus- ja remonditööd
 ✓ eramute ehitus
 ✓ katuste ja fassaadide ehitus ja remont
 ✓ sanitaartehnilised tööd
 ✓ 18 m noolega auto-korvõtõstuki rent

tel/faks 675 1230
 GSM 511 5482, 501 2601

e-mail: treimer.treimer@gmail.com

BENU Apteek

PAKKUMISED JUUNIS!

EXODERIL 1% KREEM 15G
EXODERIL 1% NAHALAHUS 10ML
 Toimeaine: naftifiin
 Käsimeigiravimid
 Näidustus: Jala seenhaiguse ravi (*tinea pedis*).
 B11412278221

Tähelepanu! Tegemist on ravimiga. Enne tarvitamist lugege tähelepanelikult pakendis olevat infolehte. Kaebuste püsivuse korral või ravimi kõrvaltoimete tekkimisel pidage nõu arsti või apteekriga.

-20%

MÖLLER'S - KÕRGE KVALITEEDIGA LOODUSLIKUD JA PUHTAD KALAÕLI TOOTED NORRAST.
 Vajalikud südamele, ajule, silmadele ja immuunsüsteemile.
Möller's - üle 160 aasta tervist Norrast!

-20%

Eucerin®

-15%

EUCERIN® SUN PÄIKESEKAITSETOOTED
 Eucerin SUN valikust leiab erinevaid päikesekaitsetooteid nii täiskasvanutele kui ka lastele. Naha erinevatele vajadustele kohandatud täiuslik UV- kaitse vältib päikesekahjustusi, hoolitsedes samas aktiivselt naha heaolu eest. Uudiseks on hüaluroonhappega vananemistvastane emulsioon näole SPF 30.

Pakkumised kehtivad 01.06.-30.06.2016 või kuni soodushinnaga tooteid jätkub.

www.benu.ee